

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 koi ma.
Egy óra 2 koi ma.
VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy óra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-basábos polt sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyilttér polt sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1913.

FŐSZERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF

Szerda, március 12.

Mai számunk főbb közleményei:

- Megváltják a lóvasutat.
- Nem lesz új rendőrpalota.
- Mikor lesz új választás?
- Botrány a parlamentben.
- Tisza teleplezi Károlyiékát.
- Indiai gróf felesége — magyar leány.
- A primadonna ékszerai.
- Oroszország és a monarchia megegyezése.
- Eltűnt festőművész.
- Urak a vádlottak padján.
- Letartóztatott budapesti bankigazgató.
- Elfogott részvénytulaj.
- Tarkaságok.

Uj harc?

Arad, március 11.

Örökös harc az élet, — hát még a politika. Különösen sokat emlígetik a harcot a kudarcok, a veszteségek után. Nagyida cigányai is folytatni akarták a háborút, — ha nem fogyott volna el a puska-
poruk. Senkit se lephetett meg tehát, hogy az ellenzék nemcsak éles hadizeneteket röpit világgá, de azok rettentő következményeit helyezi kilátásba a többségre nézve.

Őszintén szólva, nehéz elképzelni, hogy a letört, szétfúllásnak álló ellenzék a sikernek csak leghalványabb reménységével kísérelhetne meg újabb ostromot. A mi nem sikerült nekik eddigéig, az még kevésbé sikerülhet ezután. Mert nehéz azt leplezni, hogy a legutóbbi politikai események az ellenzékot erősen megviselték. Gyöngítette őket a kormányzás sikerült a képviselőházban a választói jogot elintéztetni. Ez győzedelmes csatát jelent a többségre, vereséget az ellenzéknek. Egy ilyen győ-

zelmes ütközet lélektani hatása a munkapártra semmiképpen sem lehet az, hogy az ellenfél újabb fenyegetéseitől megriadjon. De az ellenzék csatavesztésének körülményei, a vezérő-bizottság üléséről kiszivárgott hírek sem alkalmasak arra, hogy félelmetesnek tüntessék fel a kisebbséget, még ha Vázsonyi Vilmos három-négy újságban és azonfelül a demokrata-körben is bármennyire televeszi a száját. Bármint bóköl is Apponyi Albert grófnak, ha meg is teszi őt nagykövetünknek az európai civilizációnál, ha hajlandó is elnézni Andrássy Gyulának grófi rangját, mint születési hibát, a melyről az, szegényke nem tehet, — mindez nem leplezi a tény, ha az ellentáborban két áramlat folytat egymással csendes, de annál elkeseredettebb küzdelmet: az Apponyi és Andrássy mérsékelt és a Justh Gyula túlzóan radikális irányzata. A régi ellentét tovább-vibrálása ez, mely annak idején a koalíciót szétrepesztette, mely egymás ellen sorakoztatta őket, mint ellenzékot, s felrobbantáná őket másodsor is, ha taktikai okokból ismét összeállának.

Am ha az ellenzék százszor egye-
sebb is volna elveiben és érzéseiben, ha Justh Gyula és Apponyi őszintén lelkese-
nének is egy azonos politikáért, félelmetes erőt ez a kisebbség akkor sem jelentene. Hiszen igazán mindent megkíséreltek már, hogy a kormányzást felborítsák! És minden ponton csak vereség érte őket. Obstruálni többé nem lehet. A házszabályok erre többé módot nem adnak. Sípok és kerepeli sem lehet. Mert az elnöknek karhatalom áll rendelkezésére, hogy eltávolítsa azokat, a kik duhajkodni kísérelnek meg a törvényhozás tanácskozástermében. Nem

lehet abban kétsége az ellenzéknek, hogy ha a jövőben ismét előszednék a füttyülőköt, ugyanugy bánának el velük, mint a hogy a múltban elbántak.

Az agitációjuktól sincs ok tartani. Az ország világosan kifejezte, hogy nem kér a politikájuktól. A törvényhatóságok sorra bizalmat szavaztak a kormánynak. Az időközi választások tulnyomó nagyszámából munkapárti jelöltek kerülnek ki győztesen. A kisebbségnek bármind új gruppirozása a minoritást többséggé nem teszi. Hol van tehát az a pont, amelyből a kormány és a többség ellen az ostromot a siker reménységével felvehetnek? Még a szociális-
táknak sem hajlandók a maguk munkáscsapa-
táit értük a harcba vinni, mióta Holló Lajos megmagyarázta nekik, hogy ime, Kosuth Lajos, Cavour és a többi egyivásu vezér nem szoktak az élen haladni a harcba indulókkal.

A munkapárt mindebből csak azt látja, hogy az ellenzékot erős lehangoltság uralkodik. Emészti őket a tehetetlenségük érzése. Holló Lajos lapjában keserűen panaszkodik, hogy az Apponyi deklarációjához fűződő reménységek nem váltak valóra. Sőt hozzáteszi, hogy ő nyomban megmondta, hogy elhízázott lépés az egész deklaráció. Az is bizonyos, hogy Apponyi Albert gróf legalább annyi joggal állithatja, hogy a Holló Lajos taktikája még sokkal elhibázottabb volna. De hát végezzék ezt el maguk között. A többség halad a maga útján, hogy harcának utolsó nagy vívmányát, a képviselőház tanácskozásképeességét biztosító házszabályreformot tétő alá hozza.

A legfőbb ok azonban, amiért az ellenzék fenyegetéseitől még a leggyöngébb

Urileányok a szinpadon.

(Műkedvelő előadás az aradi színházban.)

Hétköznap kora délután: csalóka tavaszi nap az utcán, az aradi színház neozterén és szinpadján pedig olyan forró, izgalmas készülődés, sürgés-forgás, amit csak nagy premiérek esti léza hoz meg. A szinpadon, meg a meg meglebbendő függöny mögött rövid szoknyás iskolásleányok gyülekeznek szokatlan köntösben, szokatlan külsővel: kifésztett arccal, pirosított ajakkal, parókával, színes, pompázó jelmezekben, némelyik bájos, szelid és gyermeketesen friss arccsokát még masztkeszes szatáll és bájos pamacsok is díszítik. A nézőtérre pedig ideges, türelmetlen, kíváncsi közönség: szülők és nagynénik, barátok és apró testvérek, a művészkedő felsőbb leányok rokonsága...

Amíg így tart a készülődés, járványos lámpaláztól dideregnek a kis művésznők, a fantázia visszaszállong a magyar szinjátás bőséjéhez az iskolástorámak korához. Pálc és bencés barátok kolostorában — kisebb közönség elé és kevesebb fennvel, pompával — ugyanígy készülődhetek a kétszáz év előtti klasszi, fehérvári diákok — erkölcsös és művészes drámák előadására. Akkor csupa fiu — a leginkább lányos arcú vékony hangú játszóttá a női szerepeket. Most csupa fiatal leány: az aradi állami felsőbb leányiskola növendékei, akik a Tékozló fiu című bib-

liai zenés szinművet játszzák el ma és holnap az aradi színház szinpadán. Amint a szinlap mutatja: nemcsak a sok ifju egyiptomi, a tékozló fiu és öccse személyesítője, hanem az öreg Eleazar és Ruber, a tékozló fiu apja is ifju és üde leány. Érdekes, vonzó és talán kissé groteszk is a gondolat.

A tékozló fiu bibliai példázatát valószínűleg mindenki ismeri. A bibliai történetet Madarász Flóris dr. dolgozta fel négy felvonásos szinműnek, a zenét pedig Kúszdy Aurél állította össze Auher hasonló tárgyú operájának felhasználásával. Az ismert erkölcsös és tanulságos történet, amelyhez a kis szinmű büszkeségesen ragaszkodik, hatalmas színes és gazdag pompájú képekké bontakozott ki, növekedett meg a művészkedő felsőbb leányok előadásában. Olyan népes és változatos csoportokat, sokszínű és fiatalos varázsos bűbájával mégis összhangzó felvonulást mint aligha tud vidéki szinigazgató felvonulástani, mint amilynek ma délután hullámogtók virultak irissen, gyönyörűen a szinpadon.

A fiatalos, a friss üdeség különös, naiv, tavaszi és mámoros szépsége áradt szét a jelenetekből, kikíváncsított a bizarr hatású ősz szakállak alól. A szinpadon arcfesték alól ellenállhatatlanul kicsillant, rajta átütött a kis színésznők természetes, ifju rózsás pirja, az aláfestett szemekben huncutkodó jókedv ragyogott és talán éppen ebben a megvesztegető, utánozhatatlan, ábitatos

ifjúságban rejtőzik a titka a mai előadás nagy és megérdemelt sikerének. A sikerben egyaránt része volt minden szereplőnek a legkisebbnek épügy, mint a nagyoknak, mert hiszen mindegyikük részese, tulajdonosa a diadalmas ifjúságnak, amely fiatalosan csengő, árnyalatlan hangjuktól előmosolyog, minden mozdulatukban — még abban is, amelyre már színészi sablont erőltettek — meg-látszik.

Gula József az aradi felsőbb leányiskola igazgatója és mindazok a tanárai, tanárnői az intézetnek, akik a mai előadás gondolatában, megteremtésében, előkészítésében sokat fáradoztak, büszkeséggel láthaták, hogy mennyi szepet, élvezeteset tudnak kis növendékeik — akiket az élet szinpadjára készítenek elő — itt, ezen a festett szinpadon is. Az ilyen esztétikus, bájos és igazán művészi produkció tulajdonképpen többet is érdekel, mint azt, hogy két délután zsutolt nézőtér tapsolja pirost a tenyerét a kis művésznőknek valahogyan, ha másként nem, fényképezni, képes újságok illusztrációiban kellene megmutatni azt a sok festői csoportot, könnyed és grációzus táncot: ime ezt tudják az aradi felsőbb leányok.

Talán igaztalanság is mindig csak a csoportokról, az együttes hatásról beszélni, amikor pedig a szerelők külön-külön is kitűnően tudták a dolgukat. Nem rangsorozás okából, hanem kár pótlásul a szép fiatal arcukat rejtegető ősz szakállért, említjük először Kilyéni Magda, Vincze

idegzetűek sem hajlandók megijedni, abban áll, hogy az urak a baloldalon a nagy harc egész lefolyása alatt olyan atkozottul rossz taktikusoknak bizonyultak. Minden számításuk csődöt mondott. Minden lépésük rosszul ütött ki. Minden fegyverük visszafele sült.

A hivatásuk, a szerepük, a lényegük a harc lenne. De a sipolás, a kordon elé vonulás közben az igazi, jelentős és hatásos parlamenti harc módját — elfelejtették.

Megváltják a lóvasutat.

(A tanács határozata. — A főispán be-
széde.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 11.

Arad város tanácsa Urbán Irán báró főispán elnöklésével ma ülést tartott, amelyen a holnapi törvényhatósági bizottsági közgyűlés sorrendjének legfontosabb tárgyát, a lóvasut megváltásának kérdését igen beható vita után úgy oldotta meg, hogy egyhangulag hozott határozatával javasolja a közgyűlésnek, mondja ki, hogy a lóvasut már most megváltja és a forgalmi jog, valamint a szerződésben kikötött berendezési tárgyak átengedése fejében évente a kormányhatósági jóváhagyástól számított hónap elsőjéről 30,000 koronát fizet, továbbá a társaság Miksa-utcai ingallának négyszögölét száz koronájával örökáron megveszi azzal a feltétellel, hogy a szükséges tőkét a lóvasuttársaság a koncesszió hátralevő idejére a városnak kölcsönadja a mindenkori bankamatlábánál egy százalékkal magasabban. Felzárja a lóvasuttársaságot, hogy a közgyűlési határozat elfogadása után nyolc napon belül nyilatkozzék, hogy elfogadja-e a feltételeket s amennyiben nem fogadná el, akkor a törvényhatósági bizottság többé a megváltás kérdésével nem foglalkozik.

A nagyfontosságú kérdést Lócs Rezső tanácsnok adta elő:

— Tekintettel — ugymond — azokra az impressziókra, amelyeket a tárgyalás alatt szerzett, úgy ő, mint a kiküldött szakbizottságnak minden egyes tagja, akik lelkiismeretesen, alaposan, elfogulatlanul, a város érdekét tartva csak szem előtt a kérdés minden oldalát tanulmányozva, legjobb meggyőződése szerint javasolhatja

a tanácsnak, valamint a közgyűlésnek is, hogy a város életére elhatározó súlyos bíró kérdést most már vigye dőlőre és mondja ki, hogy megváltja a vasutat Noha meggyőződése, hogy a szakbizottság által kontemplált váltásdíj, az évi negyvenezer korona ugyancsak rentábilis lenne, de magáévá teszi a nagybizottság álláspontját s ő is azt javasolja, hogy a tanács harmincezer koronát proponáljon a törvényhatósági bizottságnak.

(A főispán aggályai.)

— Ellentétes álláspontot foglalok el — mondotta a főispán — még pedig azért, mert általánosan a vasut szerződését és annak nyolcadik szakaszára támaszkodva úgy találom, hogy a megváltás most nem indokolt, nem helyes, nem időszerű és nem ésszerű. Megjegyzem, hogy ez az álláspontom nem megingathatatlan és hajlandó vagyok az esetre, ha a tanács tisztelt tagjai annak helytelenségéről meggyőződnek, az ő véleményüknek deferálni. Én csak a magam meggyőződésének adok kifejezést, lehet azonban, hogy tévedek s ezért szívesen engedem magam kapacitálni. Ha az én, az alábbiakban felsorolt kétségeimet el tudja valaki oszlatni, akkor magam is hajlandó vagyok álláspontomat feladni, de ki kell jelenenem, hogy mindaddig, míg ez meg nem történik, a magam felfogásához ragaszkodom. Aggodalmimat a következőkben vagyok bátor előterjesztani:

1. Hat év múlva a szerződés 8. pontja értelmében ingyen, üzemképes állapotban átmege a város tulajdonába a lóvasut. 2. A város a közuti személyforgalmat az autotuszkokkal kielégítően láthatja el. 3. A városnak nincsen erre a célra kiadni való háromszázezer koronája, hiszen eddig terheit sem győzi törleszteni, takarítsa meg ezt az összeget és ennek hat évi kamatait. 4. Ilyen ügyleteket nem szoktak olyan időben kötni, midőn gazdasági válság előtt állunk és a városnak felmondják kölcsöneit, mint azt a mai lapokban olvasom. 5. A lóvasut forgalomban léte nem gátolhatja a villamosítást. Az utolsó két évben a város a szükséges villamos építkezéseket és szereléseket megkezdheti és befejezheti anélkül, hogy a lóvasut üzemében zavartatnék és annak megváltása szükséges volna ma. Láttuk ezt a hegyaljai motoros vasut építésénél, a villamossá való átalakítás idején, a motoros vasut tudvalevőleg rendszeresen közlekedett. 6. Nem tehetem magamóvá a város intézősége által követett amaz eljárást, hogy ma, a gazdasági krízis, a soha nem tapasztalt pénzühiány idején tárgyalja és terjeszti elő a sürgősség jegyében a lóvasut villamosítását és a gázgyár koncesszionális kérdését. Ezt sem a város

érdekeivel, sem a viszonyokkal megindokolni nem lehet. Ezt nem tartom helyes városi gazdálkodásnak. 7. Állást foglalok az ilyen eljárás ellen, egyébként sem látok tisztán ebben a kérdésben. A lóvasut vagyoni és jövedelmezőségi helyzetét mindkét féltől különálló, semmi irányban nem feszélyezett szakértők által kívánom megvizsgáltatni, s ez a kértők általánosan állami, független, törvényes és műszaki férfiakból.

— Ezeket tartottam szükségesnek elmondani, mielőtt a tanács határozna és ezek után kérem, a tanács tisztelt tagjainak véleményét.

(A vita)

— Ha tisztán a pénzpiac helyzetére való tekintettel itélnék meg a kérdést — mondotta Lócs — akkor én is osztoznám a főispán ur aggodalmaiban, azonban a megváltás kérdésénél financiai körülmények egyáltalában nem jöhetnek tekintetbe. A városra egy pillérnyi megterhelést sem jelent a megváltás, mert a személyforgalomtól teljesen eltekintve és azt a diszkusszióval teljesen mellőzve, ha azt kutatjuk, hogy milyen üzletet csinál a város csak a teherforgalommal, akkor a legpesszimistikusabb elbírálás mellett is határozottan azt kell mondanunk, hogy a teherforgalom haszonnal jár és a váltásdíj nemcsak, hogy kikerül, hanem a városi pénztárnak elég tekintélyes felesleg fog jutni.

— Biztos ebben a tanácsnok ur? — kérdezte a főispán. — Nekem Adler Andor, a szakbizottság egyik tagja azt mondotta, hogy személyesen vizsgálta át a társaság könyveit s meggyőződött arról, hogy a teherforgalom a vasut társaságnak harminchétezer koronát hajtott. — Honnan veszi a tanácsnok ur a negyvenezer korona jövedelmet?

— Nem árulok el titkot, — felelte Lócs — ha azt mondom, hogy Adler annál a közelességénél fogva, amellyel a törvényhatóság érdekeit védenie kell, természetesen, hogy pesszimistikusan köteles feltüntetni a dolgot, mert tisztában volt azzal, hogy az ő szakvéleménye döntő lesz ebben a kérdésben s az ő megállapításai alapján dolgozik majd a bizottság. Azonban mi nemcsak a könyveket néztük, hanem alaposan átvizsgáltuk a társaságnak azon szerződéseit, amelyeket a szállító felekkel kötött, ismerjük azok határidejét, ismerjük a tarifát és ennek alapján mondható, hogy minimálisan negyvenezer korona lesz a teherforgalom bevételé. De mi még ennél is tovább mentünk és azt mondtuk, hogy nekünk a rideg számokon kívül elhatározási szabadságunkat is mérlegelnünk kell és ha két-három ezer korona áldozattal járna a tranzakció, akkor is végre kellene hajtani. Tekintetbe vetjük továbbá azt, hogy a személyforgalom megszüntetésével négyszázezer utast nyer az autobusz forgalma, ami évi ötven-hatvenezer korona több-bevételt jelent. Tudjuk azt is, hogy a háramlás tárgyát nem képező telekre éppen most

Böske és Kálmán Erzsébet nevét. Kilenyi Magda igazi érzéssel, szépen és bátran mondta el a tékozló fiát sirató öreg Ruben bibliai igéit. Ép ily erősen és kifejezően játszotta meg szerepét Vincze Böske is, aki az agg Eleázár legőz szakállú és sötét köntöse mögé rejtette — szerepéhez hiven — fiatalágát és leányos báját. Ugyan ez volt a sorsa Kálmán Erzsébetnek egy öreg remete szerepében, amelyből csak az utolsó felvonásban alakulhatott át mosolygó aratóleánnyá.

Nagy sikert ért természetesen Paulik Irmának. Az érdekesarcu fiatal leány bátran és ügyesen játszotta végig a tékozló fiú sokoldalu szerepét és egyaránt helyes állott az énekes részekben is, a drámai erőt kívánó jelenetekben is. Festői szép és meglepően kövellen volt Vetszi Magda, aki a tékozló fiú testvérét játszotta és ügyes prologussal vezetett be az előadást. A többi magán-szereplők is egytől egyig kedvesen és ügyesen mozogtak a színpadon. Így Lengyel Boriska az egyiptomi főpap misztikus köntösében, Oppe Eugénia, mint ürge beszéd temperamentumos egyiptomi ifjú, Guta Erzsébet, Persa Böske, Klein Ely és Naményi Erzsébet.

Mindjárt az első felvonásban tetszetős volt az egyiptomi ifjaknak és Ruben embereinek csoportos jelenete, a második felvonás egyiptomi felvonulása pedig olyan színés és jól rendezett látványosság volt, amelyre bőske lehetne akár melyik színgazgató is. Epigy egyszerűen hatott az utolsó felvonás arató ünnepe is, amelyben a színházi est valamennyi szereplője színpadon volt. Káprázatos és megbüvölő volt azonban a második felvonás

tánc betéte, amelyet tizenhat ügyes és kecses leányka táncolt. Szathmáry Etelka tanította be a festői és diletáns táncot, amely úgy hatott, mint valami tündérszél: fehér és rózsaszínű tündérlányok lehetszerű táncra. A kis táncművésznök Szathmáry Etelka mesteri utmutására minden hivatásos balletnek becsületére való együttesben mutatkozott be. Nyolc fiatalabb leány: Marsó Annuska, Simó Ilonka, Jancovics Janka, Krempelsz Erzsébet, Havas Böske, Szilárd Margit, Papp F. Orácska és Molnár Erzsébet fiatalos és aranyvörös hófehér ruhákban kezdte meg a táncot és alig fejezték be kecses és fordulatos táncukat, már is nyolc nagyobb, tiszta rózsaszínbe öltözött leányka lebegett elő. Négy parra osztova: Fábry Panci és Persa Böske, Schelly Magda és Annus, Vajda Margit és Marsó Ilonka, Jancovics Mici és Persa Ilonka grációzan, eleven temperamentummal, varázslatos hévvel jártak érdekes és koreográfia dolgában is előrangú táncot. A két táncnak olyan nagy sikere volt, hogy még a második megismétlés után sem akart szünet a tetszésnyilvánítás. A felsőbb leányok is baletjének tulajdonképpen nem volt primaballerinája, mert mind a tizenhatan egyenlő részesei voltak a sikernek, de Fábry Panci könnyed gráciája és eleven, nyugtalan jövedve mindig előjárt és magával ragadta társait.

A tapsokból nemcsak a kis táncosnőknek jutott rész. Nyolc tetszett Kilenyi Magda és Paulik Irma éneke, valamint az együttes karok is. Az egyes felvonások után pedig a szereplőket ismételtén függöny elé szólították, két nagyhatású

tablónál pedig a függönyt ismételtén fel kellett vonni. A nagyszerű előadásban a felsoroltakon kívül egy két szavas szereppel, vagy a nagyobb csoportokban még a következő leányokak vettek részt — valamennyien érdekes szép kosztümökben:

Suciu Stella, Licker Adrienne, Klein Margit, Traiescu Hortenzia, Traiescu Eivira, Kovács Margit, Kemény Margit, Winkler Ilona, Kossuth Ibolyka, Mailander Irén, Ungár Magda, Gulyás Lili, Brardisz Adél, Leipniker Maria, Friedmann Olga, Wlat Erzsébet, Kirie Irén, Erdős Klára, Fényes Boriska, Székely Ilona, Hammer Irén, Kohn Henriett, Fischer Anna, Vikol Sirolda, Zeider Frida, Nemeskay Proskó, Rév Jolán, Páll Margit, Balogh Ilona, Friss Boriska, Almásy Rózi, Kakuja Mici, Krieser Anna, Kaufmann Lili, Müller Ius, Kádár Irén, Fényes Piroška, Schwartz Magda, Rényi Jozsa, Schnitzer Erzsébet, Lessko Mici, Weiss Boris, Szűry Mariska, Babiák Böske, Isakovits Irén, Gairinger Teréz, Zimmer Irén, Finta Klári, Seidner Anna, Fekete Sári, Bettelheim Róza, Weiss Aranka, Ligeti Jolán, Balla Böske, Danilée Hilda, Hehs Magda, Gróf Margit, Pavlovits Deszanka.

A nagy tetszés és taps azonban nemcsak a megjelenő szereplőknek szólt, hanem a láthatatlan maradó rendezőknek, elsősorban Polgáry Miklós tanárnak, aki a darabot nagy fáradsággal be-tanította. Az előadás tisztá jövedelmét a Nők Ot-hona és tanítók arvája javára fordítják.

a Béla tér rendezésénél már szüksége van a városnak, mert utcát akarunk ott nyitni, továbbá parcellázás által olyan értékes komplexumokat nyerni, amelyek hat hét esztendő múlva kétszer akkora értékét fognak képviselni, mint amennyiért mi most megveszük. Mint bátor voltam megemlíteni, a telekvételhez szükséges tőkéről gondoskodnunk nem kell, mert a lóvasuttársaság azt rendelkezésünkre bocsátja, ami a parcellázott telkek árából azt gond nélkül vissza tudjuk majd fizetni. Igaza van öméltségének, a lóvasut mellett készülhetünk a villamosításra, de nem szabad elfelednünk, hogy a szerződés értelmében száz öln belől sineket nem fektethetünk a társaság beleegyezése nélkül. Kivételt csak a Hegyaljai Motorvasúttal tett a társaság, mert érdeke volt, hogy a Radnai uti megállóhoz ez a vasut neki utasokat szállítson a város belsejébe. Mindezeket szem előtt tartva kijelenthetem a legáltalánosabban, hogy én nem csak a megváltást tartom most időszerűnek, ésszerűnek és hasznosnak, hanem hajlandó volnék az Aradi Villamosítási r. t. el kötött szerződés revízióját most per fektuálni, mert oly előnyöket biztosít, hogy minden más kérdéstől eltekintve önállóan is érdemes vele foglalkozni. Ami a főispán urnak a független szakértőkre vonatkozó kívánalmát illeti, azt jegyzem meg, hogy az albizottságban teljesen független, sőt a lóvasut ellen bizonyos mértékben szimpatizáló viseitől férfiak ültek, akik elsősorban maguk is a megváltás kérdését hidegen és bizonyos idegenkedéssel fogadták és tárgyalták, de éppen a tárgyalás alatt a részletek kérdések ismerete következtében megtértek és hívókká lettek.

— Távol áll tőlem — felelte a főispán — hogy bármely bizottsági tagban kételkedjem, de emberek vagyunk mindannyian és tévedhetünk és őszintén megvallom, hogy nem is magam szempontjából, hanem a nagy általánosság, a külvilág kedvéért vettem fel a szakértői kérdést. Sajnos, hogy nem kaptam meg a nyomtatásban megjelent memorandumot, mert valószínű, hogy ha azokat a részleteket már előbb ismertem volna, úgy, mint most, akkor a magam véleménye is másképp hangzó volt. Az elhangzottak után másképp is alakult és most már csak annak hangsúlyozására szorítkozom, hogy majd nem biztosan tudom, hogy harmincezer korona olyan megváltási ár, amelyet a vasuttársaság akceptálhat. Mert a lóvasuttársaságra az üzlet ma már csak veszteséggel jár és meg vagyok róla győződve, hogy szinte szabadulni akar tőle. Tehát ha meggyőztetem is magamat, akkor sem lennék hajlandó harmincezer koronánál többet adni s azt hiszem, hogy maga a vasuttársaság sem veszi komolyan azt a levelet, amelyet a polgármester urhoz intézett s amelyben kijelenti, hogy ragaszkodik a negyvenezer koronához.

— Mig a lóvasut olyan ajánlatokkal jött a városhoz — szólalt fel Varjassy Lajos polgármester — melyek terhesek voltak, — ellenzem magam is a megváltás eszméjét. Ma azonban előnyös feltételek mellett tárgyalhatunk velük. Én nem abból indulok ki, hogy az üzlet ma a lóvasutnak milyen jövedelmet hajt, hanem egyedül azt vizsgálom, hogy a tranzakció a városnak milyen jövedelmet biztosít s e tekintetben teljesen csatlakozom azokhoz, amit Lócs tanácsnok, valamint a szakértők elmondottak. Hangsúlyozni kívánom azt, hogy én éppen azért bizom meg a szakértőket, mert elfoglaltak voltak, elfoglaltak a lóvasuttal szemben és csak a város érdekeit tekintették. Ha ezek egyhanguan azt vélik, hogy harmincezer koronáért a város előnyös üzletet köt, akkor az ő véleményükben jobban meg kell bíznom, mint olyanokéban, kik nem törvényhatósági bizottsági tagok. Ha a város esetleg most utólagosan más szakértőket küldene ki, biztos vagyok abban, hogy jövőre a törvényhatósági bizottság egy tagja sem vállalkoznék arra, hogy a közérdek részére valamit dolgozzék. De mindentől eltekintve, ha elfogadom, hogy a teherforgalom harminchat-harminchétezer koronát hozott a lóvasutnak, én, mint város, olcsóbban bonyolíthatom le, sőt még fokozhatnám is a teherforgalmat és tekintetbe véve a személyforgalmat, melyet szintén ötvenezer korona jövedelemre becsülök és ezek szerint a város körülbelül tizenötezer korona tiszta haszonhoz is jut, sőt emellett az autobusz a külvárosra is kiterjeszthető, teljes meggyőződésem az, hogy igenis előnyös a városra, ha harmincezer koronáért a lóvasutat megváltatja. Én nem félek az igazgatóságnak hozzám küldött nyilatkozatától, mert ha majd holnap a törvényható-

ság határozott, akkor ő is egészen másképp fog gondolkodni. Azt indítványozom tehát, hogy a harmincezer koronás megváltási árat hozzuk javaslatba a közgyűlésnek azzal, hogy nyolc napi határidőt adjon a lóvasutnak a nyilatkozatra. A telekkérdést még fontosabbnak tartom, mert az a meggyőződésem, hogy két év múlva az sokkal többet fog érni a mostani áránál. Kölcsönt felvenni nem kell és a fizetendő kamat, tekintettel a mai viszonyokra, nem drága.

— Ha a városnak pénzebe nem kerül, sőt még hasznot is hoz, akkor én sem ellenzem — mondotta a főispán — ha harmincezer koronáért megváltja a város. Kijelentem, hogy teljesen meg vagyok nyugtatva az itt hallott részletes magyarázatok után és én is elfogadom a polgármester ur magyarázatát.

Nem épül új rendőrpalota.

— A városi tanács döntése. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 11.

Arad város tanácsa a legutóbbi közgyűléstől kapott megbízatás szerint holnap ismét tárgyalta a rendőrlaktanya kérdését. Mint ismeretes, a tanács azt kérte, hogy kétszázötvenezer korona költséget szavazzon meg a törvényhatóság s írjon ki tervpályázatot. A hely kérdésére vonatkozólag pedig ne hozzon határozatot, hanem utasítsa a tanácsot, hogy keressen megfelelő telket. Ez meg is történt, vannak is ajánlatok, azonban minthogy azok drágák, a tanács egyiket sem fogadta el. Ma ismét emellett akartak állást foglalni, hogy már most kell elhatározni a laktanya építését, mert a rendőrségnek es év őszén ki kell hurcolkodnia a városháza egészségtelen pincéjéből. Azonban beható vita után megváltozott a tanács álláspontja és Urban Iván báró főispán indítványát fogadta el, aki a következőket mondotta:

— Ilyen nagy kérdés megoldását nem szabad elhamarkodni, hanem meg kell érlelni. Tudjuk, hogy ilyen építkezések tervezése és költségvetése sohasem abban a keretben kerül kivételre, mint ahogy azt kontemplálják, úgy, hogy a rendőrlaktanya is végeredményben háromezerezer koronába kerül. Erre pedig a városnak most pénze nincs. Ki tudja, hogy rövid időn belül nem kell-e decentralizálni s mi most egy centrális tömböt építettünk. Azt értem, hogy a mostani legénységi lakások nem felelnek meg, mert a városháza egy régi trágyatelepen áll; legjobbnak tartanám, ha ideiglenesen egy bérhelyiségben helyeznők el a rendőrséget laktanyától, hivatalostól mindaddig, míg véglegesen ki nem alakul a rendőrség kérdése. Ugy tudom, hogy az Acsev-palotában a Máv. kiköltözése folytán megfelelő helyiség van s azt a vasuttársaság méltányos árért bérbe is adná.

Varjassy Lajos polgármester kijelentette, hogy csatlakozik a főispán véleményéhez s már érintkezésbe is lépett ez irányban Fábry Sándor dr.-ral, az Acsev vezérigazgatójával.

A tanács ezután egyhangulag elfogadta a főispán javaslatát.

A munkapárt helyisége. Budapestről jelentik: A munkapárt jelenlegi körhelyiségét, a Lloyd palotát nemsokára lebontják. A párt már gondoskodott új helyiségről s úgy határozta, hogy a Katonai Biztosító Intézet új palotájába, mely a Dohány utca és Károly-körut sarkán épül, fognak költözködni. A tervezeteket már elkészítették s valószínűleg rövidesen megkezdik az új helyiség berendezését.

Mikor lesz új választás?

— A miniszterelnök beszéde a főrendiházban. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, március 11.

A főrendiház közjogi és törvénykezési bizottsága ma délután Wlassics Gyula dr. elnökletével ülést tartott, melyen az országgyűlési képviselők választásáról szóló törvényjavaslatot tárgyalták. A kormány részéről az ülésen megjelentek Lukács László miniszterelnök, Némethy Károly belügyi államtitkár, Varga Gyula miniszteri tanácsos és Petrovics Elek miniszteri osztálytanácsos.

Wlassics Gyula dr. megnyitva az ülést, utal arra, hogy mióta ő elnöke a bizottságnak, azóta ilyen fontos javaslat még nem került tárgyalásra és ezért szükséges, hogy minden releváns ténykörülményt a leglelküismeretesebben tárgyaljanak, annál is inkább, mert a javaslat eddigi tárgyalásánál az ellenzék nem vett részt. Nincs oly választójogi rendszer, mely vagy a közérdek, vagy az egyes pártok érdekei iránt igaztalan ne volna, a mi választójogunk megalkotásánál pedig nem a külföldi sablonoknak, hanem a nagy nemzeti érdekeknek kell döntőnek lenni. Ezt a nagy közérdeket nem lehet alárendelni, az egyéni jogokat is természetesen szem előtt kell tartani.

Majd kérdést intéz a kormányhoz, miért tartja annyira fontosnak a javaslat sürgős letárgyalását, amikor tudomása szerint a választójogi javaslat életbeléptetése ugyanis junktim lesz a választási kerületek beosztásáról szóló javasattal.

Molnár Viktor előadó azt hangsúlyozza, hogy a választói reform megítélésénél nem hangzatos jelszavak után kell indulni, hanem a hazai speciális viszonyokat s a javaslat következményeit kell mérlegelni.

Rudnyánszky József báró azt hangoztatja, hogy nálunk a közéletben jelszavakon nyargalnak. Ilyen jelszavakon való nyargalás volt a szerencsétlen belpolitikai viszonyok folytán az általános egyenlő választójognak a közérdekre való bedobása. Ha valami, úgy ez ellene volt Magyarországnak konszolidációjának, ez volt a legnagyobb vétek, mely majdnem a hazaárulással határos. Majd hivatkozik a külpolitikai helyzetre s ezzel indokolja kijelentéseit.

Lukács László miniszterelnök elismeréssel adózik az elnök, az előadó és Rudnyánszky báró fejtegetéseire, mindenekelőtt pedig az elnök ama kérdésére óhajt felelni, mi az oka annak, hogy a főrendiház olyan gyorsan jutott abba a helyzetbe, hogy foglalkozhatik a választójogi törvényjavaslattal.

— Mindenekelőtt hangsúlyozni kívánom — mondja, — hogy maga a javaslat a múlt év december havában nyújtatott be, tehát hosszú ideig volt a nyilvánosság előtt és a nagy érdeklődésnél fogva, mellyel a közönség és a törvényhozás iránta viseltetett, fel kellett tételezni, hogy alaposan foglalkoztak vele és teljes előkészítéssel szólhatnak hozzá, mikor a javaslat a főrendiház elé kerül. Azok a módosítások, melyek a törvényjavaslaton a bizottsági és a plenáris üléseken lefolyt tárgyalások alatt történtek, habár nem kicsinylen őket, mégis egyik sem olyan, mely a javaslat alapvető intézkedéseit érintené, vagy új szisztéma szerint alakítaná át, úgy, hogy ezek az aránylag csekély fontosságú módosítások magukban véve talán nem indokolhatták volna, hogy a törvényjavaslat tárgyalása ezek miatt hosszabb időre elhalasztassék.

Egy másik körülmény, mely egészen váratlan volt, az, hogy a husvétli szünetek előtt állunk és a kormánynak az a terve, hogy hosszabb szabadságot léptessen életbe és így kényszerítve vagyunk arra, hogy a szünet előtt teljesen letárgyaljuk a javaslatot.

A legdöntőbb szempont pedig az, hogy azt akarjuk, hogy az új választások már az új választási törvények alapján történjenek. mert tekintettel kell lennünk azokra a tarthatatlan állapotokra, melyek a régi törvény alapján eszközözlendő választásoknál újból kifejlődnek. Ezt a törvényt a választói kerületek kikerekítésére a választói szabadság elleni büncselekményekre, az önkormányzati testületek választójogára vonatkozó javaslatokkal, illetve intézkedésekkel, bizonyos mértékben talán az adminisztráció reformjával is össze kell kapcsolni, ha azt akarjuk, hogy aggályaink ne legyenek, s hogy a javaslat minden irányban megtegyen az állam érdekeinek. A törvények egész sorozata lesz tehát a még rendelkezésünkre álló idő alatt megalkotandó, így az összeírás és a reklamáció, melyet, ha hozzá veszünk ehhez, akkor remélhetjük, hogy 1915-ben, midőn az országgyűlés lejár, mindezek a törvények életbe léptethetők lesznek. Ezek készítettek a kormányt arra, hogy a lehető legrövidebb idő alatt letárgyalja a választójogi javaslatot.

Majd Rudnyánszky József báró aggodalmaira felel és kijelenti, hogy Magyarországon tényleg gyakran indulnak jelszavak után, a jelen esetben azonban ettől távol állanak. Magyarországon hatvan év óta nem történt változtatás a választójogi törvényen és ez baj volt, mert Magyarországnak az a szerencsétlensége, hogy nem halad a modernitással egy mederben és a választójoggal is elmaradt.

Végül kéri a főrendeket, hogy amennyiben jónak látják, részleteiben is fogadják el a javaslatot.

Majd Rudnyánszky József báró helyreigazító szavai után a javaslatot általánosságban és részleteiben tárgyalás alapjául egyhangulag elfogadják.

A részletes vita során Wlassics Gyula dr. a választási bíráskodás kérdésében szólalt fel, Jósika báró pedig azt kívánta, hogy aki jelölteti magát, annak előbb igazolnia kelljen, hogy passzív választójoggal bír. A miniszterelnök felszólalása után a javaslatot részleteiben is egyhangulag elfogadták.

VÁROS ÉS MEGYE.

Az aradi pilóta-iskola. Minthogy Teleky Tibor gróf lemondott az Aradon létesítendő pilóta-iskola részére megszavazott városi szubvencióról, Aabóth Oszkár azt kéri a közgyűléstől, hogy a város reá ruházza a grófnak biztosított jogokat. A tanács a kérelem elutasítását javasolja és azt kéri, hogy a város a hadügyminisztériummal lépjen érintkezésbe, ajánljon fel támogatást egy Aradon létesítendő katonai repülőtér berendezéséhez.

Apró hírek. A holnap tartandó közgyűlésnek a tanács bemutatja a Weitzer-alapítvány zárszámadását és azt javasolja, hogy a felügyelő bizottságot utasítsa a törvényhatóság a hetvenötezer korona jövedelem felhasználására. — A vágóhídon alkalmazott második állatorvosi állás rendszeresítése most már aktuális lett, mert napidíjért a város nem kap orvost. A közgyűlés első olyan javaslat került, hogy Fried Miklóst véglegesítsék az állásban. — A hid deficit fedezésére a hid-alapból 93 ezer korona feléleg áll rendelkezésre. A tanács azt javasolja, hogy ezt három évre elosztva használja fel a város. — Az autóbussz vállalat múlt évi zárszámadása szerint 2902 korona feléleg mutatkozik és ezért az alkalmazottak közt ezer korona jutalom szétosztását hozták javaslatba. — Eutasítják a zabárusok felebbezését, melyet a tanács ama határozata ellen adtak be, mellyel őket az Óvár-terre helyezte és nem a Fa utcát jelölte ki részükre. — A jéggyárt üzembe helyezik május elsején. A jégárakra vonatkozó javaslat a következő: Fél adag nyolc korona, egész adag tizenöt korona. Száz kilogramm hához hordva 2 korona 80 fillér, a gyárban 2 korona 60 fillér. — A kulturpalotánál szükséges szénleányók építésére 3238 korona, függönyök megrendelésére 3188 korona megszavazását kéri.

Oroszország és a monarchia megegyezése. (Meglész a leszerelés. — Szerbia makakodik.)

Távirati tudósítás.

Bécs, március 12.

Tegnap külföldi forrásból azt a célzatos hírt terjesztették, hogy a galíciai leszerelés a legénység egy részének rendszeres husvétii szabadságává fog összezsugorodni. Ezzel szemben illetékes helyen határozottan kijelentik, hogy az esetleges husvétii szabadságolásnak a leszereléshez semmi köze sincsen. A galíciai leszerelés kérdésében a két hatalom között szakadatlanul és kedvezően folyó tárgyalás remélhetően még ezen a héten be fog fejeződni. Beavatott helyen azt is hangzott, hogy abból, hogy az albán kérdésben sajnos még nem sikerült minden részletben megegyezésre jutni, oktalanság volna azt a következtetést levonni, hogy ebben a kérdésben semmi közlekedés sem történt Oroszország és Ausztria és Magyarország között.

Hír szerint Giers bécsi orosz nagykövet a Bécs és Pétervárad között folyó tárgyalásról nagy meglepéssel nyilatkozott. A múlt héten várt kommité a leszerelésről azonban csak a helyzet tisztázódása után fog megjelenni.

London, március 11. A lapoknak jelentik Pétervárról, hogy az orosz határon eddig még egyetlenegy katonát sem bocsátottak el.

A megegyezés szövege.

Bécsből jelentik: Ma éjjel a külügyminisztérium hivatalosan a következő kommunikét teszi közzé: Az a kéziratváltás, a mely a közelmúltban Ferenc József ő császári és királyi felsége és Miklós ő császári felsége között lefolyt, újból bizonyítékot szolgáltatott a mellett, hogy a balkáni események következtében a két uralkodót összekötő barátságos érzelmek semmi csorbát sem szenvedett és hogy minden igyekezetük célját a béke fenntartása képezi. A két kormány ennél fogva arra az elhatározásra jutott, hogy bizonyos védelmi intézkedések, a melyek a két birodalom határvidékén tetettek, a körülmények folytán továbbra szükségesnek nem látszanak. Ennél fogva elhatározták, hogy az osztrák-magyar állományban Galiciában tett rendkívüli intézkedéseket redukálják és egyuttal szabadságolják az orosz hadseregnek ama tartalékos legénységet, amelyet a múlt ősszel kellett volna elbocsátani.

Pétervárról táviratozzák: Az orosz külügyminisztérium ma éjszaka hasonló kommunikét adott ki.

Szerbia harcot akar.

Bécs márc. 11. Minden oldalról megerősítik, hogy a belgrádi hivatalos körökben sem tagadják, hogy harmincezer embert küld az albán területre. Ez a tény annál is inkább aggasztó, mert különféle jelekből megállapítható, hogy itt nemcsak Szkutarit ostromló montenegrói seregnek, hanem első sorban a szerbek albán pozíciójának megerősítéséről van szó. A segítőcsapatok zöme ugyanis az albán tengerparton, különösen Durazzo körül nyer elhelyezést, ami azt jelenti, hogy Szerbia meg akarja vetni lábát az Adria partján és ezzel provokálni vagy legjobb esetben befolyásolni akarja a nagyhatalmakat. Minthogy pedig Asquith angol miniszterelnök tegnap Európának és így a balkáni államoknak is határozottan tudomására hozta, hogy az albán tengerpart kérdés véglegesen eldőntöttnek tekinthető, Szerbiának ez az legújabb akciója a hatalmak egyöntetű határozatával a legélesebb ellentétben van.

Mi történik a harctéren?

Konstantinápoly, március 11. A kormánynak bizonyítékai vannak arra, hogy Janina árulás következtében esett el. Ezzel basának módjában állott volna, hogy a parancsnoksága alatt lévő 35.000 embert megmentse, vagy úgy, hogy idejekorán szabad elvonulást biztosított volna seregének vagy pedig keresztül törni igyekezett volna az ellenséges hadseregen. Ezzel basát valószínűleg hadiörvényszék elé fogják állítani.

London, március 11. Szófiából jelentik, hogy a Szeresztől délre lévő Negrica mellett bolgár katonák megtámadták a görög csapatokat, a melyek ezt a titán bolgár várost meg akarták szállni. Egyes bizottságot küldtek ki az eset megvizsgálására végett.

London, március 11. A negricai ütközetről még a következő részleteket jelentik: A bolgárok szerdától péntekig bombázták Negricát. A bolgárok a Szalonikiba való bevonulás után nem szállták meg ezt a helységet, amelyet a görögök utólagosan a törökök ellen való sziórai csatározás után elfoglaltak. Később bolgárok is bevonultak Negricába, akiket azonban a görög katonák nem akartak ott megtűrni. Erre szerdán bolgár gyalogosok és lovasok két ágyúval és Maxim puszkával jelentek meg és bombázták a várost. A görögök csak puskatú elléssel tudtak felelni. A harc, amely még most sem ért véget, mind a két félre nézve nagy veszteséggel járt.

Konstantinápoly, március 11. Sükrü basa azt táviratozza Drinápolyból, hogy eleségs bőven van, a városban teljes a rend és hogy járványos betegség nincs.

Mi marad Törökországnak.

Párisból jelentik: A konstantinápolyi francia nagykövet tegnap kihallgatáson jelent meg a szultánnál. Az audienciának nagy jelentőséget tulajdonítanak. A francia nagykövet közölte a szultánnal, hogy Törökország milyen mértékben számíthat a nagyhatalmak támogatására és figyelmébe ajánlották, hogy a nagyhatalmak meghagyják a törököknek azokat a szigeteket, melyek a Dardanellák védelmére mulhatatlanul szükségesek, viszont azt kívánják, hogy Konstantinápoly biztonságának védelmére a keleti határ meglehetősen távol legyen a fővárostól.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Krenner Miklós előadása. Az Aradi Kereskedők Körében rendkívül értékes, vonzó előadást tartott ma este Krenner Miklós dr. főreáliskolai tanár a történelem gazdasági emelkedéséről és a válságairól. Hatalmas anyagnak kerek, áttetsző és rendszeres összefoglalásával ismertette az ókori népek gazdasági rendszerét és azok zökkenéseit, a középkor több gazdasági érdekességeit és fejlődését, majd az újkornak nevezetesebb, világtörténelmi hírességű korszakait, tőzsdéi válságait és összeomlásait. A mindvégig nagy figyelemmel és tetszéssel kísért előadás után Kneffel Lajos, az Aradi Kereskedők Köre alelnöke fejezte ki a kör köszönetét. Az előadás résztvevő nagyszámú hallgatóság soraiban voltak: Leopold Zsigmond, a Lloyd-társulat alelnöke, Fodor Gyula és Raicu Sándor bankigazgatók, Deutsch Andor, továbbá számosan az aradi tanári kar, a kereskedők és magánhivaltalokok soraiból.

(*) Az aradi iparosok I. sz. betegsegélyző és temetkezési egylete folyó évi március 2. árá hirdetett évi közgyűlés határozatképtelenség miatt megtartható nem volt. Miért is folyó évi március 16. án d. e. 10 órakor a Batthyány uca 14. számú ház hivatalos helyiségében tekintet nélkül a tagok számarányához, fog határozatot hozatni. Az elnökség.

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszámjai.

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— — — — 151
Nyomda	— — — — 151

A primadonna ékszerai.

— Kié az ezer korona? —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 11.

A mai napon megszűnt az aradi rendőrség működése Diósy Nusi tolvajának ügyében. Ma délelőtt Molnár Kálmánt és Tubity Ágnes, a kiderült, hogy 45 éves leányzó, átkísértették az ügyészre, ahol a főtárgyalásig vizsgálati fogságban maradnak.

Ma délelőtt különben a meglöpött primadonna főnt járt Greén Nándor főkapitánynál és átvette a megkerült ékszereket. Egyben átadta a tolvaj elfogatására kitűzött ezer korona jutalomdíjat. Hogy kié, vagy kiké lesz az ezer korona, még nem tudni. Többen jelentkeznek a díjért. Legelőször Cziegler Ignác festősegéd jelentette be igényét. Ő ugyanis együtt dolgozott Molnárral és amikor a betörést elkövezték, azonnal Molnárra gondolt, akiről tudta, hogy a szeretője abban a házban lakik, ahol Diósy Nusinak van a lakása. Állítólag ő figyelmeztette is Rédl detektívet, hogy Molnárt tartja a tolvajnak. Cziegleren kívül két szegedi ékszerész is igényt tart a pénzre. Azt mondják, hogy ők írtak az aradi rendőrségnek, amikor Molnár a gyanús ékszereket elkészítette náluk. Legjobban azonban az aradi detektívek számíthatnak az ezer koronára. Ők dolgoztak legtöbbit és kétségtelenül az ő fáradozásuk hozta meg a kívánt eredményt. Greén főkapitány nem határozott a jutalomdíj odaítélésében. Ő ugyanis érdekeltnék érzi magát az ügyben, mert hiszen ő is részt vett a nyomozás nehéz munkájában. Véleménye szerint az aradi detektíveket illeti legelőszörban a díj, mert ők minden külső figyelmeztetés nélkül is megtalálták Molnárt. Greén ugyanis a nyomozás megindulásakor azt mondta a titkos rendőröknek, hogy figyeljék meg a színházhoz tartozó gyanúsabb egyéneket és az ahhoz tartozókat, továbbá azokat, akik a primadonna lakásának udvarában megfordultak. Így jutottak a Molnár nevére, akiről már tudták, hogy rosvolt multu. A főkapitány megbizta Berecz Ferenc rendőrkapitányt, hogy vizsgálja meg, kiknek van érdemük a nyomozás körül. Berecz megállapítása alapján fogják aztán a díjat odaítélni.

A primadonna ma ismét szolgálatába fogadta az ártatlanul meggyanúsított Gajdos Pált. A rendőrségen ma érzékeny jelenet játszódott le. Ugyan akkor, amikor Diósy Nusi a főkapitányaságon járt, fölvezették Molnárt is, aki a feleségétől elbucszott, mielőtt átvezették volna az ügyészre.

— Így kell téged vizionlátni, — mondta sokogva az asszony.

Molnár csak sirt s nem felelt egy szót sem. Ezekben a szomorú perceken lépett be a detektívek szobájába Diósy Nusi. Amikor Molnár megpillantotta a primadonnát, a lábai elé vetette magát, összekulcsolta kezét s könyörögve szólt Diósyhoz:

— Bocsásson meg nekem az egyszer, a gyermekeimre fogsd meg, hogy többet nem fogok rossz utra térni. Vagy ne is nekem bocsásson meg, hanem ezeken az apró gyermekeken könyörüljön s adja vissza nekik az apjukat.

A primadonnát is meghatotta Molnár könyörgése s könyezve felelte:

— Én megbocsátok magának, de ezzel most már nem sokat ér. Lássá, maga rossz ember volt, mert ha eljött volna hozzám s elpanaszolta volna, hogy nyomorognak, én szívesen eltartottam volna magukat egy hónapig. De maga tönkre akart tenni engem. Ilyen csunya dolgot ne csináljon máskor.

Molnár megragadta Diósy kezét s összevizsgálta.

— Esküszöm, hogy többet nem fogok becsútelten dolgot alkotni, — sokogta.

Molnár annyira érzékenyült, hogy a feleségével sem tudott többet beszélni. Még egyszer megcsókolta a feleségét s a gyermekeit s aztán visszakisérték a fogdába.

Urak a vádlottak padján.

— Megvádolt vezérigazgató. —

Távirattal tudósítás.

Sátoraljaujhely, március 11.

Nagyszabású bűnpör aktái kerültek a sátoraljaujhelyi királyi törvényszék vádtanácsa elé. A királyi ügyészség vádiratot adott be Grósz Dezső, az ujhelyi Hitelbank vezérigazgatója, dr. Fuchs Emil földbirtokos, Radnai Ferencné és Klein Jenő bérlok ellen. Valamennyien ismerős tagjai a sátoraljaujhelyi társasáletnek. Hitelezési csalással és három rendbeli okirathamisítással vádolja őket az ügyészség.

Grósz Dezső egyik tekintélyes ujhelyi pénzintézetnek az igazgatója, a munkapárt vezetőembere. Élénk része volt a választási mozgalomban, nagybárá az ő buzgóságának köszönhető, hogy Kazy államtitkár az ujhelyi mandátumot elnyerte. Törvényhatósági bizottsági tag, szerepvívó tagja a zempléni megyegyűlésnek. Jól szituált ember, aki aránylag fiatalon igen szép pozícióra tett szert. Ismerősei előtt érthetetlen súlyos megtévedése.

A bűnpör számai egy felesztendőre nyulnak vissza. Egy napon a Hitelbank irodájában megjelent Grósz Dezsőnél Radnai Ferencné, aki a vezérigazgató rokona s állandó üzleti összeköttetésben állott a bankkal. Előadta, hogy bérlete nagyon rosszul megy, hitelezői folyton végrehajtással zaklatják, kénytelen lesz fizetéképtelenséget jelenteni. Grósz Dezső bizalmas tanácskozást tartott az asszonnyal, átvizsgálta a státusát és igyekezett menteni, ami még menthető, — a hitelezők elől.

Nyolcvannégy hizott ökrör volt Radnainé gazdaságában. Ezeket még nem foglalták a hitelezők. Grósz Dezsőnek első ötlete az volt, hogy rögtön értékesítsék a jószágot. Így is történt, de hogy a dolog ne legyen olyan föltűnő, csak ötven ökröt adtak el, harminc maradt a hitelezők számára. Fuchs Emil dr. és Klein Jenő bérlok huszezer koronáért megvették az ötven ökröt s a pénzt Fuchs Jenő dr. elvitte a Hitelbankhoz s Radnainé nevére elhelyezte két betéti könyvre.

Grósz Dezső másnap értesült az üzlet perfektuálásáról. Nem tetszett neki a dolog, mert így a hitelezők nyomban rátehetnék volna kezüket a betétre. Utasítására a bankban nyomban kivételezték a pénzt és jelige alatt két összegben könyvelték el Radnainé nevére.

Másnapra összehívta Grósz Dezső Radnainé hitelezőit. Felfedte előttük rokona szomorú helyzetét és harminc négy százalékos egyezséget ajánlott fel. A hitelezők közül valaki megkérdezte, hogy hová lett az ötven ökrör?

— Önök nem vizsgálóbírók, majd ott felelek a kérdésre — mondta Grósz Dezső.

A hitelezők nem hagyták annyiban a dolgot és bűnvádi feljelentést tettek Grósz Dezső és társai ellen. Hitelezési csalás és három rendbeli okirathamisítás miatt indult meg a vizsgálat ellenük. Az ügyészség vádiratot adott be, melynek a napokban lesz a tárgyalása. Grósz Dezső egyezkedni próbált, de elkésett, mert hivatalból üldözendő bűncselekményről van szó. Ismerősei előtt azzal próbálja magyarázatát adni megtévedésének, hogy az isten elvette az eszét, nem tudja mit csinált, mikor elrejtette Radnainé hitelezői elől vagyona egy részét. Sátoraljaujhelyben izgalommal várják a bűnpör újabb lézissait és végkifejlését.

Botrány lesz a parlamentben.

— Az ellenzéki gyűlés határozata. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, március 11.

Az ellenzéki pártok intéző bizottsága ma délelőtt 11 órakor tartotta meg tegnapi elhalasztott ülését. Már félórával az ülés előtt megjelentek a pártkörben Apponyi Albert gróf, Justh Gyula, Désy Zoltán, Mezőssy Béla és Zboray Miklós és előzetes tanácskozáson megállapították a bizottság elé terjesztendő javaslatokat. Az értekezletet 11 órakor Zichy Aladár gróf, a néppárt elnöke nyitotta meg a következők jelenlétében: a Kossuth párt részéről Kossuth Ferenc, Apponyi Albert gróf, Désy Zoltán, Mezőssy Béla, Tóth János, Szentiványi Árpád, Sággy Gyula és Zlinszky István; a Justh pártból Justh Gyula, Holló Lajos, Bakonyi Samu és Lovász Márton; a néppártból Zichy Aladár gróf, Molnár János, Zboray Miklós és Szmracsányi György. Fél tizenkettőkor telefonon történt meghívásra Vázsonyi Vilmos is megjelent a tanácskozáson. Andrássy Gyula gróf, aki ugyan nem tagja az intéző bizottságnak, azonban az utóbbi időben résztvett az intézők értekezletén, ma nem jelent meg sógora, Vay Ádám gróf halála miatt, azonban a délelőtti folyamán palotájában hosszabb tanácskozást folytatott az intéző bizottság néhány tagjával: Apponyival, Désyvel és Szmracsányival.

Az intéző bizottsági ülés első szónoka Justh Gyula volt, aki hosszabb beszédben foglalkozott a jelenlegi politikai helyzettel és előadta véleményét az ellenzék ezután követendő taktikájáról. Justh végül azt a kívánságát fejezte ki, hogy minden körülmények között egységes határozatot kell hozni a bizottságnak. Apponyi Albert gróf ugyancsak az egyöntetű megállapodás szükségességét hangsúlyozta. A hosszantartó vitában ezután Holló Lajos, Désy Zoltán, Mezőssy Béla és Sággy Gyula vettek részt.

Valamivel két óra előtt érte véget a bizottság ülése. Az ellenzéki vezérek azt határozták, hogy a képviselőházban mindaddig lehetetlennek teszik a normális tanácskozást, ameddig a mcst megszavazott választójogi javaslatot — ha azt időközben törvényerejűen becikkelyezik is — érvénytelennek nem mondják ki és olyan újabb választói reformot nem alkotnak, amely legalább is az ellenzék memorandumában foglalt határokig kiterjeszti a választói jogosultságot. Kimondották ezenkívül azt is, hogy a szövetséges ellenzék a szociáldemokratákkal és az általános titkos választójog minden hívével közös agitációt folytat ezután is a demokratikus választói reform érdekében; a kormány házazabályrevízióját pedig parlamenti szempontokból képtelennek deklarálják. — Holnap este hét órakor a Justh-párt klubhelyiségében közös értekezletre gyűlnek össze a szövetséges ellenzéki pártok. A távollevő ellenzéki képviselőket távirattal hívják meg a fontos ülésre.

A mai tanácskozáson természetesen szó volt arról is, hogy a képviselőház üléseit illetően milyen álláspontot foglaljanak el a szövetséges ellenzékiek. Megegyezés, illetve határozathozatal azonban ebben a kérdésben nem történt. Szmracsányi György az értekezlet után erre vonatkozólag így nyilatkozott:

— Az ellenzék március negyedikéi impozáns és méltóságos magatartása a kormányra és a többségre nem volt hatással. Lukács László és Tisza István csak kigunyoltak ezért minket. Nos jól van! Meg fogunk jelenni a képviselőház üléseken és azoknak az uraknak, akik a többség sorában gunyosan vették tudomásul az ellenzék nyugateurópai hangját, ezáltal majd még hangosabban szörömlének!

Budapestről jelentik: A választójogi liga ma este ülést tartott, amelyen Justh Gyula hosszabb beszédet mondott. Beszéde végén azt indítványozta: Mondja ki a választójogi országos szövetség, hogy munkáját befejezettnak nem tartja és nem nyugszik bele abba, hogy a csonka parlament által alkotott választójogi törvény a haladás útjába álljon. Mondja ki továbbá a liga, hogy a választójogi hívei együttérzése dokumentálása céljából e hó tizenhatodikán Budapesten országos jellegű népgyűlést tart. Miután az indítványt elfogadták, Vázsonyi üdvözölte Justh Gyulát, mint akinek pusztán megjelenése is új erőt és lelkesedést öntött a választójogi híveinek sorába.

Kié a főnyeremény?

— Szerencse tiz év után. —

Távirati tudósítás.

Budapest, március 11.

Érdekes és bonyolult sorsjegyügyben folytat hónapok óta nyomozást a budapesti rendőrség. A Józsv-sorsjegy 4209. sorozatának 27. számú sorsjegyét 1908. május tizenötödikén 20 000 korona főnyereménnyel húzták ki. A Földhitelintézetnél, ahol a Józsv-sorsjegy ügyeit intézik, éveken át hevert a nyeremény, de a nyertes sorsjegy tulajdonosa nem jelentkezett. Végre 1908-ban egy Beck János nevű mosdori malomtulajdonos jelentkezett a Földhitelintézetnél, mint a sorsjegy jogos tulajdonosa. A sorsjegy azonban nem volt birtokában, amiért is beadványt nyújtott be a budapesti kereskedelmi és váltótörvényszékhez és kérte a nyertes sorsjegy megsemmisítését. A beadvány szerint ugyanis a sorsjegy Beck birtokában volt, de érthetetlen módon elveszett. A megsemmisítő végzés meg is jelent a magyar és osztrák hivatalos lapban és Beck teljesen nyugodt volt, hogy az ő markát tül a főnyeremény.

Sőt a huszezer korona felét oda is engedményezte Assl András gépmesternek és Brovszky Adolf bécsi magánzóknak. De a huszezer korona nem került kifizetésre, mert időközben jelentkezett a Földhitelintézetnél Balonyi (Büchler) László temesvári magántisztviselő, aki kérte, hogy a főnyereményt ne fizessék ki, miután a pénz őt illeti. Felfolyamodással is élt a megsemmisítő eljárás ellen, de a tábla 1912-ben elutasította kérelmét, mert annak jogosságát nem tudta okmány-szerűleg igazolni.

Balonyi erre a főkapitánysághoz fordult és lopás és család miatt feljelentést tett ismeretlen tettesek ellen. Együttal pedig új bizonyítékokkal hozakodott elő és váltig hangoztatta, hogy a sorsjegy az ő tulajdonában volt. Jelentkezett egy Ritter Péter nevű földbirtokos, akinek vallomása szerint a nyertes sorsjegy Büchler Mihály, Balonyi nagybátyjának hagyatékában volt és onnan került Balonyi birtokába. Balonyi valami régi noteszt is mutatott fel, amelybe szintén be volt jegyezve a nyertes sorsjegy száma. Erről a noteszről azonban kiderült, hogy nem is régi, hanem mesterségesen piszkították be és gyűrték össze. Balonyi ezeken kívül egy okiratot is produkált. Ebben az okiratban egy nyugalmazott verségi rendőrtisztviselő, aki most Ujpesten lakik, azt igazolja, hogy a bizonyos sorsjegy egy betörés alkalmával tűnt el Balonyi lakásáról. Megállapítást nyert, hogy ezt az okiratot Balonyi és ügyvédje részeg jóval iratták alá a rendőrtisztviselővel. Beck szintén nem valami erős bizonyítékokat produkált a sorsjegy tulajdonának jogosságára vonatkozólag és ezért a rendőrség dr. Hajduska-hoz, a Földhitelintézet egyik igazgatójához fordult, hogy mi az álláspontja e titkos ügyben.

Hajduska dr. kijelentette, hogy véleménye szerint sem Balonyi, sem Beck nem volt jogos

tulajdonosa a sorsjegynek, hanem egy harmadik. A rendőrség most az igazi tulajdonost keresi, a huszezer koronára pedig büntügyi zárlatot rendelt el. Együttal pedig Beck és Balonyi ellen vizsgálatot indított, hogy megállapítsa furcsa szereplésüket ebben az ügyben.

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

Heti műsor:

Szerda: Az elnökné, bohózat. Itt először. (C. bérlet.)

Csütörtök: Az elnökné, bohózat. (A bérlet.)

Péntek: Az elnökné, bohózat. (B. bérlet.)

Szombat: Az aranylakodalom, színmű. Diszeladás. (C. bérlet.)

Vasárnap: Délután: A milliárdos kisasszony, operetta. Este: Jézus élete és halála, dráma. (Passiójáték.) (A. bérlet.)

* Művész ösztöndíj. Az aradi Fehér Kereszt egyesület: hivatkozva Ferenci Károlynak, a nagybányai festőiskola igazgatójának és Lázár Béla műkritikus véleményére, arra kéri Arad város közgyűlését, hogy Pál Albert aradi származású festő növendéknek nyújtson segítséget, hogy a tehetséges ifjú a budapesti festőiskolára kerülhessen. A tanács hatszáz korona megszavazását javasolja, amit bizonyára a közgyűlés is megad a tehetséges fiatalembernek.

* A színház igazgató közlései. Az elnökné Szerdán premierje lesz az aradi színháznak. Egy pompás francia bohózatot mutat be a társulat, amelynek Az elnökné a címe. Valódi francia márkájú darab ez, tele pompás, francia esprit vel, szellemes, mulatságos jelenetekkel; a legkacagtatóbb helyzetek egymást kergetik ebben a valódi francia bohózatban. Hennequin és Véber a szerzői Az elnöknének s ez a kiváló bohózat-é a maga teljes bizonyosság arra, hogy a szerzői premier pompás mulatságot, egy kellemesen elöltött estét ígér a közönségnek. Az aradi előadás méltó lesz a darabhoz; a vigjátéki ensemble legkiválóbb tagjai játszanak a darabban. Delli, Beregi dr., Polgár, Várnay, Heppesné, Fáskert, Külön érdekessége lesz az előadásnak az, hogy a címszerepet Kállay Jolán játssza. Az elnökné különben éppen a várható sikerre való tekintettel, háromszor van előadásra kitűzve. — Március idusa a színházban. Az aradi színház is méltóképen üli meg március 15-ének ünnepeit. Diszeladás lesz szombaton este; színe kerül az Aranylakodalom látványos színmű. — Vasárnap este veszi kezdetét az aradi színházban a világhírű oberammergaui Passió játéka, Jézus élete és halála. A nagyszabású biblikus tárgyú színjátékot a színtársulat nagy gondnal készítette elő; a darabban az egész színtársulat játézik s ezenkívül 200 néma szereplő vesz részt az előadásban.

* Hock János Aradon. Az Aradi magántisztviselők egyesülete felkérte Hock Jánost, a kiváló hitszónokot, hogy Aradon felolvasást tartson. Hock János készséggel elfogadta a meghívást s így a híres tudós e hó harmincadikán egy aktuális szociális kérdésről felolvasást fog tartani a Központi szálló különtermében.

* Ohnet regény az Apolló-színházban. („Sára grófnő” műsor.) Minden előzetes, nagyhangú reklám nélkül tűzte ma műsorra az Apolló-színház direktőre Ohnet egyik legszebb lírai regényét: Sára grófnő. A Vasgyáros halhatatlan nevű szerzőjének egyik legszebb s legmaradandóbb munkája a „Sára grófnő”. A cselekményben Ohnet lebilincselő, szentimentális utakon haladó mesészdövése érvényesül. Sára grófnő szerelmes férje adjutántársa, Serevac kapitányba, aki azonban inkább a grófnő mostohaanyához, Blanchehoz vonzódik. A grófnő egy alkalommal találkára hívja az üvegházba a kapitányt. Blanche meghallja a beszélgetést és este a virágházba a pálmák mögé rejtőzik. Mikor azonban az ezredes véletlenül arra jön, hirtelen előugrik, hogy avval a grófnő becsületét és a kapitány rangját megmentse. Az ezredes oly helyzetbe találja őket, hogy rögtön házasságot kíván. De ebbe a grófnő sehogysem akar beleegyezni. A szentimentális történetet rendkívül szépen dolgozta fel a filmgyár. A nagyszerű kép még csak szerdán kerül vetítésre.

* Az aradi zenekonzervatórium 1913. évi március hó 13-án (csütörtökön) és március 14-én (péntek) este 7 $\frac{1}{2}$ órakor, a konzervatórium termében saját könyvtára javára két házi estélyt rendez. Jegyek arai: 1 korona. Kaphatók az irodában és este a pénztárnál. Ezen estélyeket helyszűke miatt a növendékek szülei látogathatják. Idegenek csak az igazgató meghívására. Műtermülér József, igazgató.

Március 13-án, csütörtökön este 7 és fél óra kor: 1. a) Winge: „Andantino” hármas b) Humel: „Rondo alla Turca” hármas. Zongorán Tessits Mariska. 2. Gillet: „Madrigal”. Zongorán Jancsovits Emilia. 3. Widor: „Serenade” két hegedűre Grieshaber Marcell, Molnár Andor. 4. Esipoff: „Romanc”. Zongorán játsza Precupás Lujza. 5. a) Brahms: „Wiegenlied” b) Massenet: „Ouvre tes yeux bleus”. Éneklő Kohányi Zelma. 6. Bossi: „Nokturno”. Zongorán Naményi Erzsé. 7. Raff: „Sonata” A-moll, Zongorán Ách Olga. 8. Klengel: „Air dans le style Ancien”. Gordonkán Moskovi's Jancsi. 9. a) Drla: „Souvenir”. b) Vieniavski: „Mazurka”. Hegedűn Taus Artur. 10. a) Bach: Fuga C-moll b) Haydn: Szonata. Zongorán Korilly Ilona. 11. a) Csiky: „Enyelgés”. b) Csiky: „Éjszakák”. Éneklő Weisz Vilma. 12. a) Bach: „Fuga” C dur. b) Mozert: „Sonata” G dur. Zongorán Fényes Boriska. 13. Grieg: „Norvég tánc” hármas. Zongorán Ecker Erzsé. 14. a) Bach: „Háromszólamu Inventio” E-moll, D-dur. b) Mendelssohn: „Caprice” H-moll. Zongorán Kemény Gizi. 15. Jámor: „Vónósnyegyes” 3. rész. Előadják Csáklány Tibor, Taus Artur, Szabó Sándor. 16. a) Bach: „Preludium és Fuga” Gisz-moll. b) Schumann: „Papillon” 2. mű. Zongorán Bródy Erzsé. A kamaraszámoknál közreműködnek: Holländer Erzsé, Csáklány Tibor. Tanárai: Karhanek Ferenc és Müttermüller József. II. Március 14-én, pénteken este 7 és fél órakor: 1. Jámor: „Hármas” D dur. Zongorán Barna Margit. 2. Bossi: „Romanc”. Zongorán Jakó Ilona. 3. Vivaldi: „Szonata”. Hegedűn Salgó Géza. 4. Schubert: „Marche militair” (hármas) Zongorán Schwarcz Erzsé. 5. Beethoven: „Szonata” G dur I rész. Zongorán Molnár Erzsé. 6. Kücken: „Kettősök”. Éneklő Kohányi Zelma, Csalogovics Józsa. 7. Schubert: „Impromptu” Asz dur. Zongorán Cselleng Lujza. 8. Weber: „Hármas” Esz dur. Zongorán Csalogovics Józsa. 9. Reinhold: „Impromptu”. Esz-moll. Zongorán Várfalvi Erzsé. 10. a) Neavera: „Barceuse”. b) Raff: „Gavatina”. Hegedűn Holländer Erzsé. 11. a) Bach: „Inventio” (3 szól.) C-moll, b) Beethoven: „Szonata”. E dur 14. mű. Zongorán Löwy Irén. 12. a) Szabados: „Mária dal”. b) Szabados: „Romanc”. Éneklő Kocsis Rózi. 13. Grieg: „Norvég tánc” 1. sz. (hármas) zong. Vince Böske. 14. a) Bach: „Prelude”. B dur fuga F dur, b) Rachmaninoff: „Prelude”. Cisz-moll. Zongorán Ách Margit. 15. a) Franz: „Im Herbst”. b) Wolf: „Über nacht”. Éneklő Künstler Irén. 16. a) Bach: „Inventio”. C dur. F-moll, F dur. b) Liszt: „Szerelmi álom” Asz dur. Zongorán Salgó Piri. Az Aradi Zenekonzervatórium f. évi április hó 13-án nagy hangversenyt rendez a „Fehér Kereszt” nagytermében, melyre a közönséget már most tisztelettel meghívja Müttermüller József, igazgató.

* A félvilági vér című rendkívül hatásos párisi erkölcsdráma előadásai mind zeufolt nézőtér előtt folytatók le. A közönség szokatlanul nagy tetszéssel fogadta ezt a gyönyörű képet s öbben azt kérték az Uránia igazgatójától, hogy az erkölcsdrámát még egy napig tartsa műsoron. Ennek a kérésnek azonban az igazgatóság nem tud eleget tenni, mert a képet már más vidéki város számára foglalták le. Így ma utoljára kerül vetítésre a gyönyörű kép s azok, akik még nem látták, alkalmasint fel fogják használni az alkalmat a végignézik az Uránia előadását. A mai műsor különben is igen tartalmas. A három felvonásos erkölcsdráma mellett még négy nagy felvétel szerepel a műsoron. Lemke, a kitűnő komikus legújabb kalandjában mint aviatikus szerepel. Az adóslével című amerikai életkép határaitban akár melyik slágerdarabbal vetekedik, a Zebravadászat érdekes természetutáni felvétel, míg az Anyós című kép a legjobb humoros dolgok közé tartozik. 175

VIDÉK.

Hazafias ünnep. Műsora az ujszentannai állami polgári fiúiskolában március 15-én tartandó iskolai ünnepélynek. 1. Deák Sándor vezetésével a tanuló ifjúság a Himnusz éneklő. 2. Március 15-én, írta Petőfi Sándor. Szavalja: Hobágyi Mihály 4. osztályu tanuló. 3. Március 15-ike. Felolvassa: Palásti István. 4. Talpra magyar. Éneklő

az ifjúság. 5. Nemzeti dal. Szavaja: Csizmás Iván 8. o. tanuló. 6. Mi a hazánk? Melodráma. Hillier Sándor tanár zongorakísérete mellett szavaja: Zimmermann Helén. 7. Március 15-én, írta Illyés Bálint. Szavaja: János György 8. o. tanuló. 8. Kossuth induló. Éneklő az ifjúság. Kezdeté délelőtt fél 8 órakor az intézet rajztermében.

Indiai gróf felesége — magyar leány.

Budapesti bálkirálynő Pendzsabban. — Regényes házasság.

Saját tudósítónktól.

Budapest, március 11.

Érdekes főúri pár tartózkodik most Budapesten. A férj elegáns, kissé sötét arcu gentleman, a nő finom, törékeny fehér szépség. A férfi indiai csodás gazdagságu nábobjai közül való: *Umraosing Sher-Gil of Majitha gróf*. Felesége magyar leány: erdőbaktai *Gotteszmann Mici*.

Nem olyan régen ünnepezt bálkirálynő volt a budapesti farságon erdőbaktai Gotteszmann Mici. Az apja vagyonos főtisztviselője volt a Fonciérenak s a dunántúli dzsentri-család szép leányának igen tekintélyes udvara volt előkelő ifjakból a bálokon. Okos, energikus, modern leány volt. Egy szép napon például beállt a Rózsavölgyi céghez kisasszonynak. Keresni akar és dolgozni — mondta. És dolgozott, jóllehet igen csinos villája volt Dunaharasztyban.

Egyszer ismerősökkel künn járt Londonban. És a társaságban megismerkedett egy egzotikus szépségű, ragyogó hindu hercegnővel.

A lahorei Bamba Dulesping — így hívták a hercegnőt — és a budapesti Gotteszmann Mici nagyon összeharagítottak Londonban. A magyar leány pompásan beszélt angolul s a hindu hercegnő meghívta magához Indiába. Ott a kormányzó egy ebédjén megismerkedett a német trónörökösrel és egész sor hindu mágnással. Ezek közt volt *Umraosingh Sher-Gil of Majitha gróf*. Meglett kora, angol műveltségű, igen intelligens férfi, a legidősebb hindu mágnáscsaládok egyikéből való. Rövidesen egymásba szerettek s az érdekes sirdar — így mondják szanszkrit nyelven a gróft — nélkül vette a magyar leányt. Angol törvény szerint polgári házasságot kötöttek. És ezzel Gotteszmann Mici fantasztikus vagyon ura lett.

A hercegnő és férje nemrégiben jöttek Pestre, s hogy Ázsiából idejöttek, annak nagyon finom és kedves oka van. A grófné ugyanis azt akarta, hogy az első gyermek, akinek közeli megérkezését várta, Budapesten szülessék. Így is történt. Öt héttel ezelőtt megszületett Budapesten a hindu gróf és a magyar menyecske kis leánya.

Munkatársunk meglátogatta az immár három tagú családot. Budán laknak, a csendes Szilágyi-tér tavaly épült 4. számú palotájában. Hatszobás, igen előkelő lakásuk van a negyedik emeleten. A berendezés tipikusan az angol Indiából való.

— Hogyan élnek és hogyan érzik magukat Budapesten? — kérdeztük a grófaót.

— A legszigorabb visszavonultságban élünk. Az uram nem nagyon szereti a társaságot és ha teheti, visszavonul a könyvei közé. Szanszkrit irodalommal és bölcsellett foglalkozik. A város nagyon tetszik neki s most már itt maradunk egy esztendeig. Akkor már a baba is birni fogja a nagy tengeri utat...

A hindu gróf csöndesen figyelte a felesége szavait. A pillantásából látszik, hogy a középkori férfiak elolthatatlan rajongásával szereti a feleségét. Ami egyébként érthető is: a hindu grófné feltűnően finom, szép és intelligens asszony.

— A gróf ur magyarországi benyomásairól szeretnék egyetmást...

— Jaj, csak azt ne, — szól hirtelen a grófné, — minden kérdést, csak épen azt ne. Az uram ősi

hindu családból való, amelylyel az angol uralomnak sok baja volt. Az apósom is, annak az apja is híres hindu forradalmárok voltak. És most az angol kormány az uramnak minden lépését és minden nyilatkozatát megfigyeli. Mikor elindultunk Budapestre, akkor is módjával tudtunkra adták, hogy a kormány nem jó szemmel nézi az utat.

Beszéltünk tehát másról. Indiai szokásokról, Lahoreról, Pendzsab fővárosáról, ahol a grófok laknak. És természetesen az újszülött leánykáról, aki most öt hetes. A kis hindu grófkisasszony roppant bájos portéka, egészen barna, mint az apja. A neve *Amritha*, ami urdu nyelven (Pendzsabban a szanszkritnek ezt a tájszólását beszélik) halhatatlant jelent. Amritha grófkisasszony nem kereszttségben kapta ezt a nevet. Egyáltalában nincs is vallása; majd ha megnő, választ magának olyat, amelyet akar. Egyelőre csak táplálkozik, fehér mamájához kívánczik és sir. Ezzel is fölhasznált egészséges hangja a gyermekszoba tájáról. A grófné sietett utána nézni.

— Sokat sir a gyerek? — kérdeztük a hindu gróft.

Sirdar Umraosingh Sher Gil of Majitha komor arca hirtelen megélnékkült. A szemében megvillant az ázsiai tűz ragyogása.

— Egész éjjel nem aludtam! — felelte igen nagy büszkeséggel.

Tisza leleplezi

Károlyiékát.

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, március 11.

A munkapárt klubjában ma este szóba kerültek azok a hírek, melyeket egyes lapok Tisza István grófnak az ellenzéki vezérférfiakkal folytatott tanácskozásairól írtak. Az a tárgy felett kifejlődött beszélgetés folyamán Tisza a következőket mondotta!

— A forgalomba került hírek két különböző dolgot keverték össze. Károlyi Mihály gróf lakásán több érveléssel folytat tanácskozások a választójogra vonatkozólag, amelyen az akkori kormány több tagja és én is részt vettem, de ez 1910. első hónapjában, jóval a választások előtt történt. E megbeszélések eredménye volt a Vigadóban megtartott választójogi ülés, amelynek előzményeként természetesen megállapodásra jutottunk, de nem választójogi törvényjavaslati rendelkezés, hanem a választójogi reform sarkalatos alapelveit illetőleg. Ezek a megbeszélések tehát egyeniben pozitív eredménnyel végződtek. Másfél évvel ezelőtt, 1911. szeptember és október havában találkoztam ismét az ellenzéki vezérférfiakkal, akikről joggal azt hiszem, hogy velem a választójogi alapelveire nézve egy véleményen vannak. Ilyen találkozások voltak különböző férfiakkal különböző helyeken. Egyszer Károlyi Mihály grófnál, egyszer Baros Jánosnál, többször a képviselőház folyosóján és a Nemzeti kaszinóban, de ezek folyamán nem a választójogi reform mikénti megoldásáról, hanem arról volt szó, miként lehetne az obstrukciót megfékezni, a véderő törvény megalkotását biztosítani az akkor még mindnyájunk által elítélt radikális választójogi reformra nézve tett koncessziók nélkül. Ezek a beszélgetések pozitív eredmény nélkül végződtek és a véderőreform bekés elintézésének módját nem sikerült megállapítani.

Ma este hét órakor a nemzeti munkapárt Khuen Héderváry Károly gróf elnöklelte alatt értekezletet tartott, melyen Tisza István gróf is megjelent. Az értekezlet tárgya a képviselőház holnapi ülésén tárgyalandó javaslatok ismertetése volt.

Eltűnt festőművész.

— Anyagi zavarok miatt. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, március 11.

A fővárosi festőművészek egyik tehetséges tagja, József királyi herceg és a magyar arisztokraták kedvelt festője, *Kuszka Jenő* nyomtalanul eltűnt a fővárosból.

Az ismert nevű festőművész Sziv-utca 5. számú házában lakott, ahonnan már több mint egy hete eltávozott, anélkül, hogy távozásáról bárkinek is szólna. Rokoni, hozzátartozói, ismerősei, hiába keresik a művészt, hollétéről senkinek sincs tudomása s a rendőrség előtt is ismeretlen a tartózkodási helye.

Kuszka a fiatal nemzedék egyik legnépszerűbb festőművésze, aki az érvényesülés terén is meglehetősen sikerrel boldogult. Tizenhét éves nem volt még, midőn első képét a Múcsarnokban kiállították s azóta állandóan szerepelt a tárlatokon. József főherceg és Ypsilanti herceg különösen kedvelték a fiatal művészt, akitől nagyon sok képet is vásároltak. Tehetséges embernek ismerték, de azért mindenki tudta, hogy *Mednyánszky* tónusát vette föl s rendkívül ügyesen utánozta. Később rendezetlen anyagi viszonyok közé került, egész kerestét elköltötte és igen sokat áldozott lakására, mely a műkincseknek, régiségeknek valószínű múzeuma. Nagy adósságokba keveredett s valószínűleg tartja, hogy adósságai miatt hagyta el a fővárost. Ezt állítják rokoni és barátai is, akik tudták, hogy Kuszka állandóan anyagi zavarokkal küzdött.

Édesanyja, özv. Kuszka Bálintné fia eltűnéseért annak feleségét vádolta meg, azt állítván róla, hogy nagyon költséges asszony volt s ő sodorta fia nagy adósságokba. Az Oróda utca 3. szám alatti házában lakik az anya, aki most nagy nyomorba jutott, mert idáig fia támogatta, kilenc napja azonban, mióta fia eltűnt, még egy fillért sem kapott, sőt a művész még levelet sem írt, amelyben tartózkodási helyéről tudatna volna.

A rendőrség keresi Kuszka Jenőt, akinek eltűnése a fővárosban feltűnést keltett.

A gipszlábu Dezső.

(Fővárosi levél.)

Budapest, március 11.

A budapesti *Nemzeti Színház* egyik újdonsága már a színészeknél megbukott. Amikor a szereplők az olvasópróbán meghallották, hogy a szerző miket ad a szájukba, kétségbeesve próbáltak tiltakozni a darab ellen. De csak maguk között. Játsszani kellett, kritika nélkül, szó nélkül, sőt a legnagyobb lelkesedéssel, mert a szerző, az *illusztris szerző* tekintélye olyan a színháznál, mely kizár mindent a kritikát. Mindenki azon törte a fejét, hogy szabadulhatna meg a szereptől, a biztos és szegénytelen bukástól, de nem találtak alkalmas módot. Csak *Dezső* Józsefnek sikerült kiugrani a csávából s maga helyére Pethest állítani.

Harmadmagára, hogy megkapta a szerepet, jelentette az igazgatónak, hogy *kijáratotta a lábát*.

— Tudjuk — mondotta ravaszul *Tóth* Imre igazgató és kiküldötte hozzá a színházi orvost, hogy azonnal állítsa talpra a színészt.

Az orvos el volt készülve rá, hogy *Dezső* kitűnően fogja játszani a sántát, kitűnően fog sántítani; erre meg voltak neki a precedensei és az eszközei is. De *Dezső* fölulmulta béna szerepében önmagát. Mielőtt az orvos megérkezett volna, egy orvos-barátjával gipszbe rakatta a lábát és így fogadta a színházi orvost.

— Mi az? Mi van veled?

— Hagyd! — mondta a szerepet *Dezső*. — Borzasztó káosz! Ki tudja, nem lesz e komolyabb következménye? Mi lesz velem? Egy bonvivant, aki sajnálta...

— No, de kérlek — vigasztalta az orvos, mint ahogy a vigjátékokban szokás — ne ess kétségbe! Nem lesz ebből semmi. Csak viseld magad nyugodtan.

Ahogy az orvos kitette a lábát az ajtón, kóvetkezett az a jelenet, amelyet tabló jelzéssel szokásos elmondani.

Dezso táncra perdült és addig táncolt, míg a gipsz le nem vált a lábszárról. Tán még most is kacag, ha e történetet nem olvassa.

HIREK.

Letartóztatott budapesti bankigazgató.

— Kétszázkilencven rendbeli család. —

Saját tudósítottok telefonjelentése.

Budapest, március 11.

A budapesti rendőrségen ma letartóztatták Halmos Jenőt, a Budapesti Általános Kereskedelmi Bank Részvénytársaság vezérigazgatóját. Ez a bank a Szerecsen-utca 65. számú házában volt és alaptőkéje állítólag 300.000 koronát tett ki. Eből természetesen egy szó sem volt igaz, az alap tőke csak könyvkivonatokban volt meg. Halmos ellen már tavaly is tettek feljelentést, december 13 án le is tartóztatták, de akkor sikerült fen dezni ügyeit, úgy, hogy visszafizetett hitelezőinek körülbelül harmincezer koronát. Azóta a fő kapitányságra 50 főljelentés érkezett ellene, kétszáznegyvenkilenc esetben elkövetett család és okirathamisítás miatt. A családokat Halmos akkor követte el, mikor bankja még javában bonyolította az üzleteket. A lapokban állandóan hirdette, hogy életbiztosítási kötvényekre olcsó pénzt ad. Sok ügyfele akadt, akiknek azután a kötvényekre hitelt ígért és kikötötte, hogy az első három részlet őt illeti meg. Az ígért hitelt azonban nem folyósította, hanem egyre halasztotta a pénz átadását, míg végre ügyfelei feljelentették. A rendőrségen Szentkirályi Béla dr. rendőrkapitány vezeti a nyomozást. A bank ellen büntügyi zárlatot rendeltek el, Halmost pedig letartóztatták.

Elfogott részvényesaló.

Távirati tudósítás.

Páris, március 11.

Hónappal ezelőtt egész világon nagy szenzációt keltett, hogy Wilmar Nestor belga vasuti igazgató közel harminc negyven millió értékű kötvény hamisítása után megszökött. Eleinte azt hitték, hogy a hamisító Amerikába szökött s itt sőtáig is kutattak utána, de eredmény nélkül. Két hónappal ezelőtt Leon franciaországi városában egy idegen telepedett le, aki magát Duboisnak nevezte. Dobuis igen szerényen visszavonultan élt, semmiféle ismeretséget nem kötött. A rendőrfőnöknek feltűnt a dolog s az a gyanuja támadt, hogy a titokzatos idegen a hamisító vasuti igazgató. Kutatni kezdett Dubois múltja után s őt magát a múlt szombatira beidéztette a rendőrségre. Dubois nem várta meg ezt a terminust, hanem Rennsbe szökött. Itt azonban azt az elővigyázatlaniságot követte el, hogy egy leoni ismerősének írt s valami bizalmas beszélgetésre magához kérte őt Rennsbe. A levél a rendőrség kezébe került. Ma délelőttre várta Dubois ismerősét Rennsbe, azonban helyette detektívek érkeztek meg, akik őt letartóztatták. Eleinte tiltakozni próbált, később azonban bevallotta, hogy ő a keresett hamisító Mindössze háromszáz frankot találtak nála.

— A pápa állapota. Rómából jelentik: A pápa állapota már annyira javult, hogy remény van néhány napon belüli teljes felgyógyulására. Teljesen lázmentes s teendőit is már el tudja végezni.

— Párbajozó tanár. Lapunk mai számában „Diák és tanár párbaja” című közleményükben azt írtuk, hogy Kovács Béla, aki Reimholcz Árpád felsőkereskedelmi iskolai tanárral párbajt vívott, nyolcadik gimnáziumi magántanuló. Kovács Béla most annak közlésére kér bennünket, hogy ő nem gimnázista, hanem joghallgató.

— Psylander és az aradi urileányok. Amennyire a sovány arcu, fekete szemű Asta Nilseent, a közeli tüneményes primadonnájáért a kinoszínház férfi közönsége rajong, annyira imádják, a nők Psylandert, a mozgóképek dán hőszerelemesét. A fess, elegáns és szép fiú, mindig a bátor és elszánt hőzők pózában jelenik meg a vászon mögött. A hercegnőt a legrémesebb autokatasztrófából csak Psylander tudja megmenteni; a sztrájkoló bányászok hargjától a szegény és mégis imponáló Psylander óvja meg a milliómos bányatulajdonost, aki természetesen ezek után nem tagadhatja meg az élelmes fiatalembertől a leánya aranyos kacsóját. Szóval: mindenütt a büszke dán fiú győz. Nem csoda tehát, ha az aradi urileányok szívét is megremegtette a szőke (vagy barna?) dán ifjú nagy szemének melankolikus tekintete.

— Istenem, ha én ettől egy fényképet kaphatnék — sóhajtott a aradi felsőbb leányiskola egyik bájos növendéke. S ugyanakkor még vagy tíz ilyen szép kis hölgy agyában villant át az a mámoros gondolat, hogy a grandiózus Psylandertől egy manuprópriás fotográfiát kellene szerezni. A kisasszonyok olyan gyorsan kitalálták egymás gondolatát, mintha madame Thébes iskolájába jártak volna. Közös akarattal előbb elhatározták, hogy egy alkalmas pillanatban kimennek Koppenhágába és személyesen kéri meg a művészt. De azután megalapították, hogy Dániáig nem közlekedik a Hegylíjai motoros és gyorsan eljuttatták ezt a tervet. Ehelyett levelet írtak a gyönyörűen domborított színésznek és fényképet kértek tőle akadémással együtt. Anélkül nem kell. És a művész válaszolt. Szivdohogató jelenet volt, amikor a francia nyelven írt levelet felbontották. De ekkor olyan érzés futott át rajtuk, mint mikor először mennek a jégre: fáztak. A vászonon oly kedves művész, egészen ridegen azt felelte a fiatal hölgyeknek, hogy neki nincs ideje iskolás leánykák kívánságainak teljesítésére. Hagyják őt békében, neki sok dolga van. Így írt a zord fiú. Azóta persze a csillogó szemű urileányok nem nézik Psylandert olyan nagy élvezettel. Azóta a Pali, és Max Lindner jobb művészek. De csak addig, amíg ők is a Psylanderéhez hasonló levelet nem küldenek.

— A főkapitány fizelése. Megírtuk, hogy Greén Nándor főkapitány kineveztetése által kisebb javadalmat kuz a várostól, mint rendőrkapitány korában. A kiváló főtisztviselő főnök helyzetét belátva Priegl István dr. és igen sok városi képviselő egy beadványba rámutatva Greén érde meire, azt indítványozták, hogy a közgyűlés 1200 korona nyugdíjba is beszámítható pótlékot szavazzon meg oly módon, hogy ez csökkenjen a törzsfizetés emelkedése arányában. Urban Iván báró főispán meleg szavakkal emlékezett meg a főkapitány eddigi működéséről és azt javasolta, hogy a tanács pártoló indítvánnyal terjessze be az indítványt, amit az teljesít.

— Szerencsétlenség a nyílt pályán. A Budapest-nyugati pályaudvar és Esztergom között közlekedő 4116. számú személyvonat őt kocsija Solymár és Pilis-Vörösvár állomások között a nyílt vonalon sántörés következtében kiskilott. A baleset alkalmával három utas lényegtelen sérülést szenvedett. A személyforgalmat az akadály elhárításáig átszállással bonyolították le.

— Jelentkezett a pénzhamisító. Talán két hónapja derítette ki az aradi rendőrség, hogy egy Sztójka György nevű rovtott multu egyén Budapestről Aradra jött és hamis öt koronásokat hozott forgalomba. Sztójka neszét vette, hogy a rendőrség le akarja tartóztatni és megszökött. Ma a nagyváradi törvényszék arról értesítette az aradi rendőrséget, hogy a pénzhamisító az ottani ügyészségen önként jelentkezett.

— Haverda-harisnyák az aradi vásárban. A méltán nyéjasnak mondott hölgyolvasó, ne píruljon el, amikor a Márianosztrán pihenő Haverda Mariiska harisnyáiról olvas itt. Azok a finom sellyem-harisnyák, amelyek sejtelmesen feszültek meg a „szép Mariska” ringó lábain, nem kerültek az aradi vásár közönsége elé. Azok biztosabb helyen vannak: a büntügyi muzeumban. Haverda Mária harisnyái csak csalétekkül szolgáltak ma egy élelmes vásárosnak, aki az aradi vásár publikumát ilyen kiáltásokkal csodította a bódéjába:

— Itt lehet kapni Haverda Mariiska harisnyáit. Csak huszonöt krajcár!

— A Haverda Mariiska harisnyái? Hiszen akkor azok sellyemből vannak, — mondták az asszonyok.

— Nagysága kezit csókolom, az tévedés. Ezek olyan harisnyák, amelyeket a Haverda Mariiska öngyűsége a fegyházban kötött. Firrom jóáru; ábá fájn, kezit csókolom; csak 25 krajcár!

Az élelmes kereskedő határozottan jól kombinált, amikor úgy számított, hogy a Haverda harisnyák kapósek lesznek. Ha a raffinált hölgy a vádloittak padján megtudta „főzni” a szabadkai és a szegedi esküdteteket, akkor a nevével még mindig lehet vevőket vonzani — egy csomó harisnyára. Az asszony nép egész délelőtt tolongott az életrevaló eszmét produkáló vándorboltoz bódéja előtt és délre minden darabja elkelt a híres harisnyáknak. Ez nem is nagyon különös dolog, mert aki megtapintotta a harisnyákat, mindenki konstatalta, hogy azok sokkal jobbak, mint — Haverda Mariiska.

— A kis kadét és a színésznő. Egy fővárosi estilapban ma Glaser Sándor 20 esztendő volt huszárkadét bejelenti, hogy öngyilkos lesz, ha az apja ki nem veszi abból a Grác melletti szanatóriumból, ahova erőszakkal hurcolták. A fiatalember rendkívül gazdag családból való. Kecskeméten tavaly megismerkedett Sándor Stéfi színésznővel, aki Mariházy Miklós társulatánál működött. Megszerette a leányt és megígulta, hogy a színpadon maradjon. A fiú ezer korona havi apánást kapott hazulról. Szó nélkül kilépett a katonaságtól és elhatározta, hogy feleségtől veszi a leányt. Mivel az apja nem segélyezte; kabarétársulatot szervezett és a leánnyal vidéki körútra indult. De Egerben nagy botrányt rogtöszött, mert egy ur Sándor Stefinek szerelmi ajánlatot tett. Azután a fiút a szülei elszállították a szanatóriumba. Ott már egy izben öngyilkos kísérletet követett el. Most levélben jelentette be, hogy öngyilkos lesz, ha 3p ésszazel a tébolydában tartják és nem engedik a szerelemeséhez.

— Szerencsétlenség a tengeren. Fiuméből jelentik: Az osztrák Lloyd Almissa nevű gőzöse legutóbbi velencei utjában éjjelkor ködben indult el a lagunavárosból és Tonello Hugó kapitány épen a sűrű ködre való tekintettel nagyon meglassította a hajó menetét. Körülbelül két órával az elindulás után a kapitány a hajó orra előtt tizenöt méternyire nyugodtan haladó vitorlást vett észre, a mely nem is tett semmi előkészületet arra, hogy a hajót kikerülje. Bár a kapitány nyomban megállította a gépeket, az összeütközés mégis megtörtént és a vitorlás nagy recsegés és a legénység segélykiáltásai közben elsüllyedt. Az Almissa fődelzetéről azonnal mentőesónakokat bocsátottak le, reflektorral megvilágították a tengert és így sikerült a vitorlás személyzetét kihalászni. A megmentett emberek elmondták, hogy az elsüllyedt vitorlás olasz zászló alatt közlekedett és Mária Luigia volt a neve. Az összeütközésnek az oka az volt, hogy a vitorlás legénységéből

— A német császárné ruhája. Németországban nem titok, sőt a jó germánok büszkék is rája, hogy a császárnéjuk vajmi keveset törődik a ruházattal. Nem így azonban Vilmos császár, aki még arra is kényes, hogy hadseregének legutolsó közlegénye is ragyogó uniformisban feszítsen az utcán. Sokat tűnődött az imperátor, mikép vehetné rá a feleségét, hogy kissé többet gondoljon a toaletjére, azonban Vilmos, aki fest, zenét ír és szobrot farag, házat tervez, diplomatiszál, hadihajót rajzol és bajuszdivatot ad a világnak, ezen a kis belső házi kérdésen megboldogult és semmikép sem tudott rajta segíteni. Az őszel után kicsordult a pohár. Regatta volt Kielben, ott volt a császári pár és a nemzetközi arisztokrácia színe virága. Minden asszony elegáns volt, ragyogó és hódító volt, a császárné olyanformán festett közöttük, mint egy világtól elmaradt falusi kurta-nemes asszony. Ez nagyon fájhatott Vilmosnak, aki — mint most párisi lapokban olvassuk — el is panasolta a bánatát a legsikkesebb asszonyok egyikének, Radolin hercegnének, a párisi német nagykövet nejének.

— Mondja csak hercegné, — puhatóldozott a császár, — honnan szerzi be ezeket a kacses, elbajoló toaletteket?

— Egyszerűen úgy felség, hogy azt mondom a szabónak: *Kérem, készítsen a számomra egy ruhát.*

— Nagyon szeretném, — ábrándozott Vilmos — ha a császárné is ilyen izlésesen öltözködne. De, sajnos, ő soha bele nem egyezne, hogy Párisból kapja a ruháit. Ha lehetne a tudta nélkül, nagyon szívesen dolgoztatnék a számára valamelyik párisi szabónál.

— Nincs annál egyszerűbb, felség — vigasztalta Vilmost a hercegné. — Juttassa hozzám a felséges asszony egyik ruháját, a melyik illik neki, a többitől majd én gondoskodom.

Igy is történt. Néhány nap múlva megérkezett Párisból a hatalmas skatulya, benne egy csodálatos szépségű ruha, amelyet azzal adott át a gavalér császár a feleségének, hogy *berlini szabóműhelyből való.* Még aznap el is ment a császári pár az operába, ahol óriás feltűnést okozott a császárné raffinált izlése, szokatlanul elegáns ruhája. Az udvarhölgyek nem is késtek a bókolással, mire a császárné szelíd mosolygással jegyezte meg:

— Luják, hölgyem. És hányan vannak, akik mégis azt tartják, hogy csak — *Párisban lehet tisztelegesen ruházni.*

— Halálozás. *Budapestről* jelentik: *Lengyel Béla* az európai híró kémikus a tudományos akadémia tagja, a budapesti tudományegyetem volt rektora, egyetemi tanár, a kémiai intézet igazgatója, hatvanhét éves korában hirtelen elhunyt. Az agg tudós tegnap este fiánál volt látogatásban a töle jókedvűen távozott haza. *Ma reggel holtan akadnak rá.* Lengyel Körösladányban született, 1844-ben. A budapesti tudományegyetemen Than Károlynak tanítványa volt, később pedig tanársegéd. 1868-ban Heidelbergbe ment ki a ott két évig Bunsen laboratóriumában dolgozott, kinek később tanársegéde is lett. Innen visszatérve előbb magántanár, később rendkívüli tanár, végül 1877-ben nyilvános rendes tanár lett az egyetemen. 1894 óta rendes tagja az akadémiának. Temetése csütörtök délután lesz az egyetem aulájából.

— A cigányleány kendője. Szabadkáról jelentik: A télen ismeretlen tettesek a betörések egész sorát követték el Szabadkán, de a rendőrség nem tudott a tettesek nyomára akadni. A minap betörők jártak Veres András radonaváci lakosnál és házat világos nappal kirabolták. A csendőzők a rablás helyén zsebkendőt találtak, a mellyel végigjárták a város cigánytelepeit és az egyikben egy felkötött szép cigányleányt és az egész bandát letartóztatták és a törvényszéki fogházba kísérték. A vallatás során a cigányok beismerték, hogy a télen ők követték el a betöréseket.

— Amerikai magyarok gyászja. Az amerikai magyarságra súlyos gyász szakadt: a clevelandi *Szabadság* című lap alapítója és szerkesztő-tulajdonosa, *Kohányi Tihamér* meghalt. Kohányi nagy érdemeket szerzett az Amerikába vándorolt magyarság érdekeinek szolgálatában. Ő szervezte a magyarságot, lapjában hiven referált az itthoni eseményekről, népies füzeteket adott ki, forgalomba hozta a magyar irodalom kiválóbb alkotásait. Az Egyesült Államok elnökei az ő révén ismerkedtek meg közvetlenül a magyarsággal, amelynek értékes tulajdonságait megtanulták megbecsülni. Kohányi már hosszabb idő óta betegkedett, idegzete megroppant s már az elmezavar tünetei mutatkoztak rajta, amikor tegnap a halál megváltotta szenvedéseitől.

— Öngyilkos csendőr. *Dési Sándor* feltölti csendőr vasárnap reggel szolgálati fegyverével mellbe lötte magát Sulyos, de nem életveszélyes sebével a kórházban ápolják. Tettenek oka ismeretlen.

— Nyomorgó család. A következő sorokat kaptuk: Igen tisztelt Szerkesztő ur! Egy nyomorgó család érdekében tisztelettel kérem, hogy b. lapjában a nemesszírtek figyelmét felhívni sziveskedne egy pár sorban adakozásra. Néh. Özv. Bőszőrményi Lajosné (Varjassy József u. 18) ki a legnagyobb nyomorban tehetetlen özv. öreg édesanyja és két beteg gyermek hátrahagyásával ma több mint félelmi nehéz betegsége után meghalt. Egyben kérem a mai napon adakozókat is nyugtatni sziveskedjek: u. m.: Gyenge Ferenc bortermelő 20 kor., Bánhegyessy Lajos p. ügyi titkár 20 kor., Ist. Ádám 5 kor., Gróf László 5 kor., Cs. Vasina Henrikné 5 kor., Papp Ferencné 5 kor., Nádor Ignác 5 korona, Weinfels Mórné 5 korona Széchenyi Kázmérné 6 korona, Jakabffy Istvánné 1 korona, Nagy Józsefné 1 korona, Róth Ant. Iné 50 fillér, Weisz Mór 2 korona, Weisz Vilma 2 korona, Losonczy Lajosné 2 korona, N. N. 2 korona, özv. Illics Jakabné 2 korona. Kiknek nemes adományát köszönettel igazolja a család Egyesüremint köszönetét: fejezi ki a család Csécsy Imre alkéz urnak, ki díjtalanul volt szives az elhunyt eltemetésénél a gyászistentiszteletet elvégezni. Sziveségeért fogadja köszönetemet mélyen tisztelt Szerkesztő ur. *Gyenge Ferenc.*

— Vasúti elgázolás. Pupa Juon apateleki lakost Borosjénő határába ma elgázolta a vonat. Megindult a nyomozás annak kiderítésére, hogy öngyilkosság, vagy szerencsétlenség történt e.

— Születések, halálozások és házasságok. Az aradi anyakönyvi hivatalban folyó hó 11 én a következő születéseket, halálozásokat és házasságokat jelentették be: *Született:* Pucsa János fatelepi felügyelőnek Katalin nevű leánya. Farkas Ferenc napszámosnak Mária nevű leánya. Matsusch János gőzfürdői alkalmazottnak Mária nevű leánya. Messer Jakab kereskedőnek Erzsébet nevű leánya. Erbeszkern Béla kereskedőnek Iona nevű leánya. Gajda József napszámosnak István nevű fia. Piop Pál napszámosnak József nevű fia. *Merhalt:* Ika János 69 éves vécslér. Özv. Weisz Mária 61 éves magánzónó. Csuda Alajos 72 éves vasúti dínök. Özv. Macych Józsefné 78 éves százasos öz. egye. Házasság nem fordult elő.

— Új dobozgyár Aradon. Tisztelettel értesítjük a gyáros és kereskedő urakat, hogy az aradi vár *szegélyében*. 24 modern géppel dobozgyárat alapítottunk. Ugy az olcsó munkakerő, mint legt. kényesebb gépeink kitűnő üzemi szolgáltatása folytán *elsőrendű minőségű munkát igen jutányosan és gyorsan szállíthatunk.* Felkérésre *áránlattal készséggel szolgálunk.* Telefonszámunk egyelőre 885. Vidéki megrendelések is pontosan teljesíttetnek. Teljes tisztelettel *Inguz és Kerpel.*

— 5 perc alatt megszüntet mindenféle fájást egy eredeti Kárpáti-féle tejfájás elleni pastilla, 1 üveg 12 adaggal 1 korona. Kapható kizárólag a készítőnél Kárpáti János gyógyszerárban Arad. Boros Béni-tér. 7031

— A legmegbízhatóbbak a Messanger-boysok Telefon 816.

SPORT.

+ Délmagyarország kardvívó bajnokságát ez idén a „Pancsovai Vívó Egylet” rendezte meg. A verseny március hó 8-án zajlott le Pancsován, hol 28 résztvevő közül Boros József dr. az „Aradi Vívó Klub” tagja az 5. helyre került s a Pancsovai Vívó

Egylet tiszteletdíját nyerte el. A versenyt fényesen sikerült vívóakadémia zárta le, amelyen felemlítendő lovg Majone, az Aradi Vívó Klub vívómesterének szereplése, aki úgy a kard, mint törskolában elsőrangú mutatót be s assoutjai az előkelő közönség zajos tetszését váltotta ki. Március hó 29-én és 30-án az Aradi Vívó Klub rendezte meg országos vívóversenyét s tekintve, hogy már eddig is az ország elsőrangú vívói ígérték meg részvételmüket, magas színvonalú versenynek ígérkezik, 30-án este pedig Majone mester rendezte meg vívóakadémiáját s így a közönségünknek is lesz alkalma gyönyörködni a vívás művészetében.

TARKASÁGOK.

(*Mit keres.*) Egy jókedvű aradi fiatalember a napokban erősen illuminált állapotban tartott hazafelé. Addig-addig dülöngélt, amíg végre teljesen lemondva arról, hogy függőlegesen érjen haza, szépen négykézlábra ereszkedett.

Épen ebben a pillanatban vetette eléje a sors egyik ismerősét. A fiatalember ugyan erősen a földnek szegeste a fejét, de mégis felismerték. A barátja csodálkozva kérdezte:

— Hát te mit keresel?

A jókedvű fiatalember csak akadozva tudott válaszolni:

— Hát . . . hát . . . az — egyensúlyomat!

(*A hír hatása.*) Ezt a falusi történetet egy nagybérlő beszélte el:

— A faluban nagy czoda történt. Kovács Nagy Mihály gardának a tehene tegnap egy *kétfejű* borjút hozott a világra. Pár perc alatt az egész falu összeszűdött bámulni a csodát. Kovács-Nagy Mihály a tanyán volt s nem tudott semmit a dologról. Délben, amikor hazafelé hajtatott, már a falu szélén ujjágotta neki valaki örömmel:

— Hallotta gazd' uram? A Riska egy *kétfejű* borjút ellett! Mit szól hozzá?

A gazda nem volt nagyon meghatva s fejkavicsa mondoita:

— Mán én pedig jobban örültem volna — két egyfejűnek.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Egy aradi bank ügye. Többször foglalkoztunk már az aradi forgalmi bank ügyével, a bank ellen tudvalevőleg több részvényes bünvádi feljelentést is tett. Többek között az a pozitív gyanú is felforralt, hogy a bank alapítói *meghamisított* a részvényalírási ivatek, részvényesek között olyanokat is szerepeltettek, akik az alapítástól távol tartották magukat s részvényeket sohasem jegyeztek. Ez irányban is tett *Fixmer* Ambrus dr. felügyelő bizottsági tag megbízásából *Kell* József dr. aradi ügyvéd feljelentést. Kell József dr. nemrégiben arra kérte a nyomozást vezető aradi rendőrséget, hogy a törvényszéktől szerezzék be a részvénytársaságnak ottilévő könyveit, cégjegyzési iratokat és részvényalírási ivatek s vizsgáltsanak meg szakértőkkel, hogy a részvényiveken szereplő aláírások valódiak e? A királyi törvényszék, mint cégbíró, a szóban forgó iratok kiadását *megtagadta.* A rendőrség erre a büntügy aktáit a királyi ügyészséghez tette át, majd megkereste a vizsgálóbíró, hogy a cégiratok lefoglalását rendelje el. A központi vizsgálóbíró a mai napon az ügyészség megkeresésének *elegendő is lett* s elrendelte a törvényszéknél eléfű iratok *lefoglalását* s azoknak szakértők által leendő megvizsgálását.

§ Az aradi származású elmeorvos pöre. *Budapestről* jelentik: Ma délelőtt kinos ügyben tartott tárgyalást *Polányi* járásbíró. Egy *Pick* György nevű szombathelyi milliomos fia, *Paiss* Gyula képviselő öccse, kereste az igazát *Török* Frigyesen, a *Schwartz* szanatórium aradi származású tehetséges gyakorló orvosán. *Török* ugyanis *sértés*

leveletirt neki, mert Pick állítólag megrágalmazta. Pick elmondta a tárgyaláson, hogy mikor tékozlás miatta szanatóriumlakója volt, orvosirendelethez Török kíséretében elment éjszai mulatóhelyre szórakozni. A mulatás harminc koronájába került, és később azt hitte, hogy Török — aki fizetett — tíz koronát provízió gyanánt visszakért a mulatóhely főnöknőjétől. Török teljesen tisztázta magát és jogos fölháborodásában sértő levelet írt Picknek. Az ügyet a mai tárgyaláson újabb zavarok komplikálták, mire a járásbíró új tanúk kihallgatása végett a tárgyalást elnapolta.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Ujszentanna. Szükséges az érettségi bizonyítvány. A közigazgatási tanfolyam elvégzése után jegyzői vizsgát tehet.
H. D. Verse nem közölhető.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

Ujaradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Ujarad, március 11
Az időjárás menetében jelentékeny változás állott be. Ismét téli kép áll előttünk, holott március hónap közepe felé tartunk. A vegetációra egyelőre az idő nincs kedvezőtlen befolyással.

A gabonaüzlet irányzatában mint a gabona fizlet menetében általában lanyhaság állott be.

Elkelt a mai piacon:

300 mm. buza 20 60—21 20 ig
400 mm. tengeri 9 00—12 40
(minőség szerint)

Roza 19 00,
Árpa 20 00,
Zab 20 00.

Az árak száz kilogrammonként koronákban értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Társasági tudósítás.

Budapest, március 11

Készáru.

Amerika 1/8 al magasabb. Elkelt 12 ezer mm. buza 5 fillérrel olcsóbb áron. Zab 25 fillérrel olcsóbb.

Határidő.

Déli 9 órai zárlat
Zárlat zárlat

Buza 1913. áprilisra 11 41—11 42 11 28—11 29
Buza 1913. októberre 12 13—12 14 12 11—12 12

Roza 1913. áprilisra 9 49—9 50 9 38—9 39
Roza 1913. októberre 9 55—9 56 9 42—9 43
Tengeri 1913. májusra 7 41—7 42 7 41—7 41
Zab 1913. áprilisra 9 67—9 68 9 55—9 56
Zab 1913. októberre 8 53—8 54 8 49—8 50
Az árak 50 kilónként számítva.

Budapesti értéktőzsde (márc. 11)

Osztrák hitel	626 75
Magyar hitel	816 —
2% koronakapitálé	83 —
Osztr.-magyar államv. papír	708 50
Lejáratóbank	480 50
Lezártbank	514 50
Hazai Bank	279 —
Magyar Bank	560 25
Keresk. Bank	3595 —
Rimamurányi	712 —
Salgótarjáni	749 —
Közveti Vasut	644 —
Városi Villamos	366 50

Bécsi értéktőzsde (márc. 11)

Osztrák hitel	629 50
Magyar hitel	822 —
Osztrák-magyar államv.	706 —
Déli vasut	115 25

A Temesvári Lloyd-társulat terményesarnokának hivatalos árajze. (Árak 100 kilogrammonként koronáértéken) 918. márc. 11. Buza 75 kilogrammos 20 45—20 55 76 kilogrammos 20 55—20 65, 77 kilogrammos 20 55—20 65, 78 kilogrammos 20 85—20 95 Roza (prima) 17 90—18 00 (közép) 17 70—17 80 Árpa (kerülő) 19 85 20 15 (takarmány) 17 95—18 10, Zab (prima) 20 00 20 30, közép) 19 00—19 40, Tengeri régl. (magyar) 11 95—12 5 új 10 30—10 50, (román) régl. 19 25—19 25, új 10 30—10 50 Burgonya 60 kgr. (fehér) 5 80—5 90, (rózsa) 7 50—7 30.

Felolós szerkesztő:

Bolgár Lajos.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szerdán, 1913. március hó 12-én:

C) Bérlet.

C) Bérlet.

Itt először:

Elnökné öngysága.

Vígjáték 3 felvonásban. Írták: Weber és Heimequin. Fordította: Karinthy F. Rendező: Delli Lajos.

SZEMÉLYEK:

Ticointe	Várnai Jenő	La Moulin	Koltai Lajos
Cyprien	Delli Lajos	Gobette	Kállay Jolán
Marius	Herold Ede	Aglaje	Benkőné
Octáv	Hajdutska L.	Denise	Heppesné
Poche	Győző A.	Angela	Nógrádi M.
Bienazis	Szabó Lajos	Sophie	Páskerty M.

Kézbe este 4 30 órakor.

NYILTTÉR.*

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik felejthetetlen és forró szeretett gyermekünk, illetve testvérünk temetése alkalmával részvételükkel fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek, ezúton mond köszönetet

Ujszentanna, 1913. március hó 11.

Wiesenmayer János és családja.

1667

Mauthner magvak

u. m. lucerna, lóhere, fű, takarmányrépa, kertvirág és az összes itt felfeltüntetett magvakat napiárban; ugyszintén friss töltésű ásvány- és gyógyvizek, valamint

Naponta friss pörkölésű legfinomabb „Japan“ kávé nagyban és kicsinyben kapható

1841.

Färber Lajos

fűszerkereskedésében

Arad, a „Fekete kutyához.”

Alapított 1832. évben.

Telefon 311.

TURUL-CIPŐK

Leginkább ajánlható cikkeink:

- Női félcipő chevreaubőrből 7.80
- Női füzös chevreaubőrből 9.50
- Férfi füzös boxbőrből 10.—
- Férfi füzös chevreaubőrből 11.—

tarthatóságuk és finom kivitelük által napról-napra kelendőbbek.

Turul cipőgyár r.-t.

a monarkia legnagyobb cipőgyára.

1521

Főraktár: A R A D, Minorita-templom épület.

20.000 pár heti gyártás.

Árjegyzék ingyen és bérmentve. 130 fiókraktár bel- és külföldön.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Arad vármegye nyomtatvány szükséglete az 1913. évi május hó 1-től 1918. évi december hó 31-ig terjedő időre biztosítandó lévén, e célból ezennel nyilvános írásbeli versenyárgyalást hirdetek. Az írásbeli ajánlatok, melyek a horitékön „ajánlat a nyomtatvány szállításra” felirattal látandók e, hozzám 1913. évi április hó 10-én délelőtt 10 óráig nyújtandók be.

Későbbben beérkezett ajánlatok avagy utóajánlatok nem vétetnek figyelembe

Az ajánlatban az árak számmal és betűvel kiirandók, valamint megemlítendő, hogy vállalkozó az alábbi feltételeket ismeri és azoknak magát aláveti.

Fentartom magamnak a jogot, hogy a vállalatot azon ajánlattevőnek adjam oda, kinek ajánlatát az engedményre tekintet nélkül, a vármegye érdekeinek és a vállalkozó szállítóképességének szem előtt tartásával legelőnyösebbnek találom.

I. Általános feltételek.

1. A vállalat kezdetének időpontja 1913. évi május 1, és tart 1918. évi december hó 31 ig.
 2. A vállalati kötelezettség pontos és kifogástalan teljesítésének biztosítására a vállalkozó 500 kor. azaz ötszáz koronát óvadékként készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban köteles az aradi m. kir. adóhivatalnál letenni, mely óvadék a szerződés tartama alatt az aradi m. kir. adóhivatalnál őriztetik és a 3. pont értelmében a bealó szükséghez képest felhasználható és eredeti összegére újból kiegészítendő. Az óvadék letételéről szóló nyugta az ajánlatához mellékelendő.
 3. Amennyiben vállalkozó szerződésbeli kötelezettségének eleget nem tesz, a vármegye alispánjának jogában áll a szerződést hatálytalanítani, mely esetben vállalkozó óvadékát a törvényhatóság javára elveszti. Tartozik továbbá tűrni, hogy a megrendelt, de a kellő időre nem szállított, vagy nem kifogástalanul szállított nyomtatványok vállalkozó terhére bérkítől, bárhonnán és bá mely áron beszereztesse, ezek vétel-ára a legközelebb eső éves negyedévi részletről, esetleg letett óvadékából pótolassanak. Az óvadék az e tekintetben kiadandó felhívás vételétől számított 8 napon belül eredeti összegére kiegészítendő.
 4. A nyomtatványok a megrendeléstől számított 8 nap alatt szállítandók. Sürgősnek jelzett rendelések 48 óra alatt teljesítendő a szerződésbeli egységárak mellett tekintet nélkül arra, hogy ezen munkák a rendes munkaidőben avagy a nyomdai árszabályban körülírt külső órákban végeztetnek.
 5. A megrendeléseknél a minta mérete, a papír minősége és a szállítandó mennyiség számokkal és betűkkel pontosan meg fog jelölni.
 6. Az ajánlatához az alábbi részletes feltételek szerinti papírmluták meléklendők, amelyek ajánlatot tevő cégjegyzésével (aláírásával) látandók el.
 7. A szállított nyomtatványok ára évnegy deként utólagosan április, július, október és január hónapokban utalványozatik ki vállalkozó részére.
 8. A számlához, annak minden egyes tételéhez, a szállított nyomtatvány egy példánya csatolandó.
 9. A nyomdai munkánál használt papír honi gyártmány kell hogy legyen.
 10. A megkötendő szerződés utáni bélyeg és jogilletéket vállalkozó egyedül viseli.
 11. Netaláni per esetén aláveti magát vállalkozó a vármegye törvényhatósága által szabadon választható, bármely bíróság sommás eljárásának.
 12. A vármegyénél szükséges, autografica előállított nyomtatványok, felírások, többszörözvények nem esnek a megkötendő szerződés hatálya alá
- Ezek elkészítéséről a törvényhatóság külön és saját tetszése szerint gondoskodik.

II. A szállítandó nyomtatványok megnevezése és a részletes feltételek.

Sorszám	A nyomtatvány megjelölése	1 rzsma sulya kgr	Mennyiség ivenként	Sorszám	A nyomtatvány megjelölése	1 rzsma sulya kgr	Mennyiség ivenként
1. Táblázatos nyomtatvány.				3. Falragasz egy nyelven.			
1	10-es fogalmi (50/70) 1 oldalú nyomással minden további 100 iv	84	100	16	0-ás fogalmi papíron egész iven ...	10	100
2	10-es fogalmi 4 oldalú nyomással ... minden további 100 iv	84	100	17	48/60 cm. nagyságu fogalmi papíron ... minden további 100 iv	24	100
3	8-as fogalmi (47/60) 1 oldalú nyomással minden további 100 iv	25	100	8	50/70 cm nagyságu fogalmi papíron ... minden további 100 iv	32	100
4	8-as fogalmi 4 oldalú nyomással ... minden további 100 iv	25	100	19	68/90 cm. nagyságu fogalmi papíron ... minden további 100 iv	40	100
5	5-ös fogalmi (42/52) 1 oldalú nyomással minden további 100 iv	18	100	20	4 Falragasz több nyelven % al dragább 5 Kézbetési iv, térít vévény és idézések 1/4 ives, vagy 1/2-ás alakú nyomtatványok fogalmi papíron minden további 100 iv	10	100
6	5-ös fogalmi 4 oldalú nyomással ... minden további 100 iv	18	100	22	Díósgyőri 8-as irodai papír (a gyár viszonyásával) minden további 100 iv	46-59	100
7	4-es fogalmi (40/50) 1 oldalú nyomással minden további 100 iv	16	100	23	Díósgyőri 2-ös irodai (a gyár viszony- ásával) minden további 100 iv	37-44	100
8	4-es fogalmi 4 oldalú nyomással ... minden további 100 iv	16	100	24	Merített papír 8-as fehér, vagy kék hazai viszonyás minden további 100 iv	46-59	100
9	0-ás fogalmi 1 oldalú nyomással, felíves minden további 100 féliv	12	100	25	Eldadói iv felíves papíron (az ügyviteli szab. előírt minta) minden további 100 iv	14	100
10	0-ás fogalmi 4 oldalú nyomással ... minden további 100 iv	12	100	26	Eldadói iv egész iven minden további 100 iv	14	100
2. Szöveges nyomtatványok				27	Eldadói iv 0-ás alak péterfalvi fehér egész ives papíron (34/42) minden további 100 iv	15	100
11	8-as fehér famentes papír oktáv (nyolcadrét) ... minden további 100 iv	24	100	28	Boríték cím nyomás (a várm. által adott borítékor) —	—	1000
12	0-ás fehér famentes papíron félíven 1 oldalú szedés ... minden további 100 iv	12	100	29	Térít vévényes boríték (anyag és nyomás)	—	1000
13	Ugyansz kétoldalú szedéssel minden további 100 iv	12	100				
14	0-ás fehér famentes papíron egész iven 3 oldalú szedéssel minden további 100 iv	12	100				
15	Ugyanez 4 oldalú szedéssel minden további 100 iv	12	100				

Szöveges nyomtatványnak az olyan nyomtatvány tekintendő, amelyen egy oldalon legalább 15 kereszt sor van. Ha 15-nel kevesebb sor van, akkor a nyomtatvány táblázatos nyomtatványnak tekintetik. Ha egy nyomtatványon táblázatos és szöveges szedés van a nyomtatvány ára aszerint lesz megállapítva, mint a táblázatos, avagy szöveges oldal több. Két egyforma szedés esetében a szöveges nyomtatványnak megfelelő ár fizetendő.

Arad, 1913 február hó 26-án.

Az alispán távol:
Schill József,
főjegyző.

Valódi brünni szövötek

az 1913. évi tavaszi és nyári időszakra

Egy szelvény 7 kor.
3. 10 m. hosszú 1 szelvény 10 kor.
teljes férfiruhához 1 szelvény 15 kor.
(kabát, nadrág, és mellény) 1 szelvény 17 kor.
elegendő, csak 1 szelvény 20 kor.

Egy szelvényi fekete öltönyruhában 30.- K-ot, szelvényi felöltőruhában, trizálódott, jutyonkangarut, női kosztus szelvényet 20.- gyári árban káld, mint megkötendő és módosítóg módosított lennert pontosságát követik

Siegel-Imhof Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök a melyeket a magánvétel éven, ha szövetségességet követően Siegel-Imhof cégél, a gyári piáson rendel meg, igen jelentkezők. Szabott, legelőcsébb árak. Örökös vállalatok. Minták, figyelmes kiválasztás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen triz árban.

9344

A Luxus Garage

csukott és nyitott

Béautói

Telefonszám 828.

egy helyi, mint vidéki turákra legmóltányosabb árban a közönség rendelkezésére állnak. — Legmegbízhatóbb Boyok ugyan csak fenti telefon szám alatt rendelhetők. Szolgálat reggel 6-tól éjjeli 12 óráig. Iroda garage József főherceg-ut 17. 744

Hölgyek

azonnali segítséget kaphatnak a tisztulási folyamat kimaradása esetén az én eddig utólagosan készítményem által. Bevonni kellene, teljesen általánosan. Naponta érkeznek önként küldött köszönőlevelek. Női orvosok állandóan rendelkeznek. Egy doboz tabella ára kor. 8-60 bérmentve, diszkret széküldés vármehetség nélkül. Kaesbach gyógyszerár Nieworle 160. (Box. Frankfurt J. Oder.) Kívánatra küld a Wiener Versand Stella. Arjogyrák számos köszönőlevelekkel ingyen. 9481

Hölgyközönség figyelmébe

ajánljuk az **Arad, Deák Ferenc-utca 33 sz. alatt** levő elsőrendű

himző, rajz és előnyomda müintézetünket,

hol legszolidabb ár mellett elvállalunk összes e szakba vágó munkákat finom és izléses kivitelben, ugyszintén teljes **kelengyék**et is. — Elfogadunk jó családból leányokat tanításra.

1011 Kitünő tisztelettel
Wirtschaftler Testvérek.

Alkalmi vétel

és eladások
ékszerárgyakban

arany és ezüstneműekben, Arad legnagyobb óra- és ékszeráktár

Deutsch Izidor

Óra és ékszerész
Waltzer lánc-utca, Minorita-palota

Zálogédulák

arany és ezüstneműek, gyémánt és briliáns tárgyak a legmagasabb árban megvételnek vagy más tárgyra átcsaróltatnak. Telefon 438. Telefon 438.

Női és férfi ruhák vegyi tisztítása és festése.

Strucc toll és tollboák festése

Batthyányi-utca 16 szám alatt egy szép

I. emeleti lakás

mely áll a város utcáit, a udvari elő- és fűrdőszobából, valamint minden hozzá tartozó mellékhelyiségek-
ből, folyó évi

május 1-re kiadó.

Bővebbet: Funkelstein-iroda, Petőfi utca. 1089

Értesítés.

Helybeli és vidéki urak közönség szives tudomására hozom, hogy a

legfinomabb tavaszi és nyári angol szövetségaim
dus választékban megérkeztek.

Szives látogatást kérek

Karpelesz Zsigmond

urak szabó 1378

Weitzer János-utca 9. szám.

Knapp Sándor Arad,

kelmefestő, vegytisztító és fehérnemű gőzmosó intézete. 1205

Felvételei üzlet: Weitzer János-u. sarok a főpostával szemben
Telep: Magyar-u. 26. Vidéki megrendelések gyors és pontos kiszolgálása.

Gallérok és kézelők
gőzmosása és vasalása
tükörfénnel hófehérré.
Figyelmes kiszolgálás.

Pathefonok

és Pathe-lemek, a legújabb el-
vételek, kedvező fizetési feltételek
mellett kapható

Koch Dánielné

Arad, Doák Ferenc-utca 42
a Fehér Kereszt-tel szemben

Uri hölgyközönség szives fi-
gyelmébe ajánlom angol és
francia

női divattermet.

Készíték legújabb divatlapok
szerint elegáns kivitelben min-
dennemű tavaszi kosztümöket,
utcai- és estélyruhákat.

Szolid és izléses munkámért
szavatolok.

Szives látogatást kérek

Karpelesz Irén

női ruha divatterme 1374

Arad, Aulich Lajos-u. 20. l. em.

Skorka János

nagy élővirág-kereskedő

olasz és francia élővirágok behozatala és kivitele
ARAD, Szabadság-tér 10. sz.

Nagy virág-lerakatom: BUDAPEST, IV, Veres Pálné-utca 5. sz.
Telepalm: San-Remo (Olaszország) és Budapest, I., Ménési-ut 17/a.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni,
hogy Aradon, Szabadság-tér 10. szám alatt levő házban

nagy élővirág üzletet
nyitottam

a legújabb modern virág-kötéssel egybekötve.

A hírneves olasz Riviera és magyarországi termelő telepeim
kényszerítettek, hogy virágtermékeiket ne csak viszonteladónak,
hanem a nagyérdemű közönség részére is forgalomba hozzam,
még pedig oly kedvezményes áron, mint ahogy azt a viszont-
elárúsítók kapják.

Elvem kisebb haszon mellett nagy forgalmat elérni. Nálam
nem a fényes üzletet kell megfizetni, hanem csupán a friss és
szép eleven virágot, amely a másokéhoz képes ballatlan olcsó. Az
én friss virágaimmal, valamint olcsó áráimmal nem versenyezhet
senki, mivel én azt naponta San Remo telepemről importálom
és így nálam már egy tucat szegfű 1 korona, alkalmi csokrok
és koszorúk a legmodernebb kivitelben 2 koronától feljebb
kaphatók.

Annál is inkább bátorkodom a nagyérdemű közönség szives
érdeklődését virág-lerakatomra felhívni, miután annak vezetésével
egy Budapesten sokszor kitértetett díszítő csokor koszorú-
kötést bíztam meg, úgy, hogy a nagyérdemű közönség leg-
kényesebb igényeit is ki tudom elégíteni.

T. virágkedvelőimnek telepemről ajánlom hírneves amerikai
és olasz folyton nyíló gyökeres szegfűmet, Remontant és Tea
rózsafajtákat, valamint folyton nyíló Crimson Rambler futórózsafajt.
Rózsafa és szegfű évenkénti készlet 100 000—100 000 darab.

Szives pártfogást kér

SKORKA JÁNOS

Mindenki azt mondja már, hogy
Szeplők, májfoltok

és minden arctisztatlanságok eltünteté-
sére, továbbá hideg, szeles időben arc és
kezek megvédésére legjobb az eredeti

Kárpáti-féle

Benzoe-Creme 1 korona.

és **Benzoe-tej szappan** 70 fillér
utasi ással.

Készíti.

7031

KÁRPÁTI JÁNOS gyógyszerész

Arad, Boros Beni-tér 15. sz.

6 korona rendelésnél postai költség nem számítatik.

Álალánosan kedvelt legjobb hatásu

és ízű **Hajósa-féle** most érkezett meg.

Csukamájolaj

E fontos és nagy táperejű szer kitűnő hatásának bizonyult mindenféle légzőszervi bajoknál, köhögés-
nél, fejlődésben visszamaradt gyermekeknél, stb stb.

Ára egy üvegnek 2 korona.

Fagydagánatok

elmulasztására, fagy viszketőség biztos megszüntetésére leg-
jobb szer a „Frigin”
Ára egy üvegnek csattal és utasítással 70 fillér.

Legjobb fekete

Hajfestő

a „SELOGEN” Egy pár perc alatt bármely ha-
jat vagy bajuszt a legszebb
állandó fekete színre lehet
festeni anélkül, hogy a színt le lehet mosni. Ára
2 korona.

Kitűnő amerikai

gummi

„NITER” 6 darab egy
eredeti fémdobozban
2 korona.

Fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárban ARAD,
Andrássy-tér 22. sz.
a megyeházzal szemben. —

Apró hirdetések.

ALKALMAZÁST KERES.

Idősebb urleány

magányos hölgy mellé, mint háztartónő, vagy társalkodónő szerény díjazás mellett ajánkozik. Cím a kiadóhivatalban. 1523

ALKALMAZÁST NYER.

Gyakornok

azonnali belépésre felvétetik Werner Károly gabonakereskedőnél, Maros u. 1664

Fiatal fűszerkereskedő segéd
azonnali alkalmazást nyer Huszár Ágoston fűszerkereskedőnél, Lippa. 1672

OKTATÁS.

Magántanulók

felelőséggel előkészítettnek: I. sz. fiuinternátus Chorin Áron-utca 1. szám. 1422

Kereskedelmi szaktanfolyam,

mely már 5 éve áll fenn, újabbban a „Gyakorló gyorsírók jársasága Budapest” szakfelügyelete alatt áll és vizsgálatok is a fenti egyesület által kiküldött bizottság előtt történnek. A gyorsírást továbbra is László Lipót ur okl. gyorsírás-tan. adja elő. Március hó 1-én új tanfolyam vette kezdetét mérsékelt tandíjakkal. Beiratkozni még mindig lehet. Végzett növendékeim részére az állásközvetítés díjtalan. Telefon 5-18. Ziffer Sándor, Andrassy-tér 21. szám. I. emelet. 718

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Zongora eladó,

Magyar-utca 19. 1690

Párisi divatalbum

a legújabb 800 tavaszi eredeti francia színes modell-képpel K 2-50 kaphatók Pichler Sándor könyv-és papirkereskedésében Arad, Szabadság-tér 1. Telefon 808. 5311

Egy zongora

olcsón eladó. Dr. Kell, Andrassy-tér 25. II. em. 1583

Pompás,

enyhe, lugmentes igen finom be-rotváló szappan darabonként 10 fillér, 8 darab legfinomabb mandola szappan 50 fillér, 8 darab legfinomabb tojás oiaj szappan 50 fillér, 8 darab pompás illatú virág szappan 50 fillér 6 darab legfinomabb virág illat szappan dobozban 1 kor. Utólérhetetlen finomságu fogkefék darabonként 1 korona és 1-20, Földes Kelemennél Arad. 1224

KIADÓ LAKÁS.

Egy utcai

és egy udvari szobából álló garzon lakás kiadó. Apponyi Albert-körut 1. sz. alatt.

Modern

földszinti lakás, mely áll 5 szobából, előszobából, csukott folyosóval és minden egyéb hozzátartozóból 1918. május hó 1-re gróf Apponyi Albert-ut 1. sz. alatt kiadó.

Egy 4 szobás

lakás kiadó Forrai- és Hasszinger-utca 5. 1652

Weltzer János-utca 17. sz.

több utcai és udvari lakások kiadók. 1651

2 szobás

udvari lakás, melyből az egyik szoba külön bejárattal bír, mellékhelyiségekkel kiadó. Bővebbet Flórián-utca 15. sz. I. em. 1616

Egy parkettás

utcai lakás II. em. 3 szoba, fürdőszoba mellékhelyiséggel Szabadság-tér 5-6. sz. kiadó 1607

Kiadó 1 három szobás

utcai lakás mellékhelyiségekkel, május 1-sejére, Arany János-u. 1., az új üzletvezetőség közelében. 1663

Kiadó

csinos butorozott szoba belvárosban, szerény igényű művelt nő részére. Cím a kiadóhivatalban 1670

Az Andrassy-téren

az első emeleten intézetnek esetleg divatszalonnak alkalmas utcai lakás május 1-re kiadó. Bővebbet a kiadó hivatalban.

KÜLÖNFÉLE.

Nagy szivárvány

tenne az, aki közölné azon vállalat címét, mely olyan hajójegyeket küld, melyeknek árát Amerikában, részletekben lehet fizetni. A szíves felvilágosítást „Amerika” jel ígér a lap kiadóhivatalába kérem és ezt nagyon köszönöm. 1671

A legpompásabb

zöld paprika ízt kapjuk ha levelebe, ártásba vagy szalonára pár csepp zöld paprika kivonatot cseppentünk. Egy üveg Zöld Paprika kivonat ára 1 korona. Földes Kelemen gyógyszerháza, Arad. 1224

Tavasziak!

Az összes legújabb francia divatlapok, minden magyar és külföldi szépirodalmi lap állandóan raktáron. Nagy készlet teljesen új elsőrendű költői és szépirodalmi munkákban féltárban. Krausz Paulin színházépület. 1211

INGATLAN.

Vécsey-u. 16. sz.

ház szabad kézből eladó. 1641

Eladó házak.

Angyal-utca 20a. sz. adómentes sarokház, jóforgalmu szatócsüzlettel; Angyal-utca 25a. sz. ház, 20 év óta fennálló szatócsüzlettel, eladó. 1661

Takszámteres

Bér-autók

Telefonszám
816

2281

Szolgálat: reggel fél 6 órától éjjel 12 óráig.
Garage: Deák Ferenc-utca 8. sz.

Eredeti Styria gyártmányu Globus és Helikal-Premyer 481

kerékpárok

olcsón és kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók

Ka'már Józsefnél Arad, Salacz-u. 2. sz.

Uradalmakat és földbirtokosokat

gazdasági eszközökben jutányosan és olcsón 1643

KLEIN ADOLF Arad

műszaki és olajáru nagykereskedő elégíthet ki.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Telefonszámok: 41, 899.

Arverési hirdetmény.

Az aradi 962. és 963. sz. telek-jegyzőkönyvben felvett, természetben egymás mellett fekvő Chorin Áron-utcai 1. és Asztalos Sándor-utcai 5 számú házak 1913. évi március hó 17-én d. u. 8 órakor az aradi igazságügyi palota 48. sz. helyiségében bírói árverésen eladottnak. Mindkét ingatlan együttesen kerül árverés alá

Bánatpénz: 9072 korona.

Dr. Rosenberg Miksa ügyvéd,

mint vb Frank L. András csődtömeggondnoka.

1668

96—1913. végreh. sz.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cikk 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti VI. kir. járás-bíróságnak 1912. évi Sp. XII. 2100/2. számú végzése következtében Dr. Vajda Jakab világi ügyvéd által képviselt Magyar sörgyári és pincészeti cikkek r. t. javára 759 K 85 fillér s jár. erejéig 1913. évi január hó 30-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján le és felülfoglalt és 9708 korona 60 fillérre becsült következő ingóságok, u. m.: borok és hordók nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a világi kir. járásbíróság 1913. évi V. 88/1. számú végzése folytán 759 kor. 85 fillér tökekövetelés, ennek 1912. évi május hó 3. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 131 korona 80 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, Pankota községben, végrehajtást szenvedett lakásán leendő megtartására 1913. március hó 20 ik napjának délutáni 1/3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni. A helyszínére a község határaitól lesz az indulás.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendel- tetik.

Kelt Világos, 1913. évi március hó 6. napján.

Thoronyi,

1609

kir. bír. végrehajtó.

Eladó

hátasló

7 éves, almásszürke 162 cm. magas. — Vadkan angoltelivér mén után származó — kurtinczolt, nyírott sörégyü, kitűnően belovagolt kanca. 1631

Cím: Kárász Uradalmi Jóságfelügyelősége, Szeghalom, Békésmegye.

Az összes hazai elsőrangú um.: gécsei, besztercebányai, pinkafői, nagydisznói és brassói pokrócgyárak

Pokróckészítményeinek

raktára, a legolcsóbb minőségtől a legfinomabb kivitelig páronként, méter és végszámmra a legmegbízhatóbb beszerzési forrása

az Erdélyi és bácskai iparúru raktár:

Reich B. Károly Fia és Társa

cég, Andrassy-tér 6 szám. (Verbos-ház.)
Telefon szám 649. 171 Telefon szám 649.

RADÓ GYULA

NŐI FELÖLTŐ ÁRUHÁZÁBAN

ARAD.

A TAVASZI ÚJDONSÁGOK

TELJES VÁLASZTÉKBAN MEGÉRKEZTEK. U. M.:

Angol raglanok,
Női divat felöltők,
Selyem- és Etamine-
köpenyegek,
Leánykabátok,
Gyermekfelöltők,

Angol kosztümök,
Troteur kosztümök,
Gyermek ruhák,
Divat blusok,
Pongyolák,
Divat aljak.

Gyászruhák és gyászbluzok.

Szabott árak!

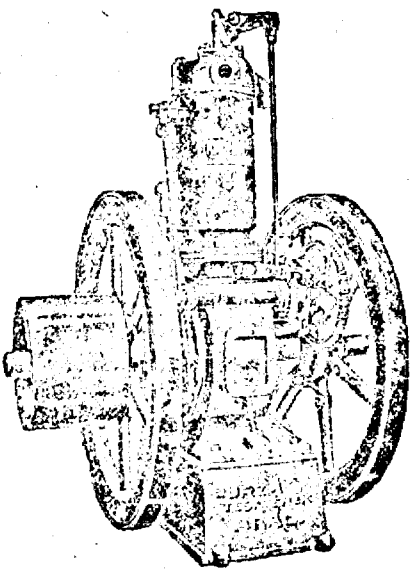
1387

Telefon 238.

A „Nicholson“ gépgyár r. t. kerületi képviselője.

**Legjutányosabb árakon és kedvező részlet-
fizetési feltételek mellett szállítunk**

Teljes gőzcséplőkészlet és magánjáró, benzin és nyersolaj cséplőkészletek, benzin, szivógáz és Diesel-féle rendszerű nyersolaj-motorok, malomberendezések, víznyomású olajsajtók, amerikai aratógépek, szénagyűjtők, Triörök, rosták, ekék, vetőgépek és mindennemű gazdasági gépek. **Asztalos és kerékgyártó fa-megmunkáló gépek.** Elsőrendű gépszijak, gépolaj és gépszir, **dobsinek.**

1665

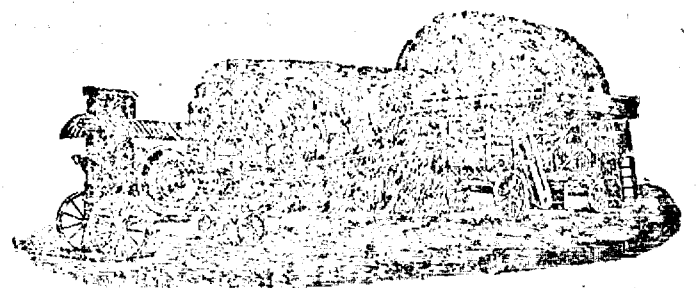
Árjegyzék ingyen és bérmentve

Interurbán telefon 604. sz.

Eredeti francia „Vermorel“

permetezők kizárólagos rak-

tá a.

Érdeklődőket felvilágosítás és üzlet megkötése végett egyik cégelnökünk személyesen saját költségünkön meglátogat!

BURZA TESTVÉREK ARAD,

Tisztelettel
BOROS BÉNI-TÉR
I. sz. (saját ház.)

A „Nicholson“ gépgyár r. t. kerületi képviselője.